

یوسف خه لیل

کتابخانه

یوسف خه لیل

یوسف خه لیل

می و
می و
خواستہ خہ فہ کراوہ کانی خود

کۆمهله وتار

- ❖ • می و خواسته خهفه کراوه کانمی خوود
- ❖ • کۆمهله وتار
- ❖ • یوسف خلیل
- ❖ • چاپی یه کهم - 2009
- ❖ • (1000) دانه
- ❖ • تایپهست و ههله بر: نووسهر
- ❖ • هونه رکاری : محهمه د قادر
- ❖ • چاپخانه ی نازادی
- ❖ • له بلاو کراوه کانمی ریکه خراوی راسان بو دا کوکیکردن له مافه کانمی ژنان

کێناڵا ناز

یوسف خلیل

می و خواسته خهفه کراوه کانمی خوود

مرورى

مرۆ گەرەكییه تی ئایندەى پر جوانى و بەختە وەرى بە باش بگەرى. واتە بۆ بە دەستەینانى ئەم ھەنگاوانە پێویستە چى بگەین؟ تا نووچ نە دەین. سبەینیمان بى شکست نە بینرى، بى سلەمینە وە (واتە بى عەیب) لە ھەموو دەرگاكان بەدەین و پرسىار و بەردەوام ھەولدانمان ھەبیت تا وەلام و ئەنجاممان بە دەست بىت ، كە ئەمەش كرا واتە ھەنگاویكى گرنگمان ناوہ و بە كۆمەلى ئەنجام گەیشتووین، لیروہە ئایندە دەبینرى و ئەفراندن بۆ خزمەتى كۆمەلگای مرۆقاىەتى دیتە ئارا ، زۆرشت ھەن رۆژانە روو دەدەن و ئیمە فەرامۆشمان كردوون ، لیروہە ھەرچى گۆشەنىگای ھەستم دركى پى بردبیت قسەم لەسەر كردوہ و ھەلوپستى خۆم نوواندوہ، بۆ نمونە پەيوەندى نىوان ژن و مێرد لە چوارچىوہى خىزاندا لە ئىستا و رابردوودا

بى خىزانە جەگەلەرى ئاوى خىزانە

كە يەكى لە بنەما سەرەكییه كانى كۆمەلگا پىك دینن. یان ئەو كۆمەلە گرفت و ناكوکییانەى لە نيو ژنى كورددا ھەن و رۆژانە دەبنە چقى چاوو تا ئەمىستا كەش بەزىندووى ماونەتەوہ كەسىكىش دەرکەى لەسەر والانە كردوون. ھەرەھا زۆر شتى دىكە كە بە پى ئەزموون و توانای بىركردنەوہى خۆم خالە ئەكتیف و نەگەتيفەكانى كیشەكانم دىارى كردوہ و چارەسەرى گونجاویشم بۆ ھەلەینجاون ، ئاواتمە پەييم بە دلى ھەندى لە تاكەكانى كۆمەلگەكەم بردبى و ئاوىك بووبىتم بۆ دەروونى بەتاویان ، كورد واتەنى چەپلە بەیەك دەست لىنادرىت. ژن و پیاو ئەو رەگەزە مرۆییهن كە ئىستا و ئایندە ھى خۇیانە و پىويستە چىيان بویت تىايدا بچىنن تا ئەنجام بە باش بشكىتەوہ. شانبەشانى يەك گەرەكە ھەنگا و بنىن ، ھەر ئاوردانەوہ يەك یا تیزرۆشتن یا خاوبوونەوہ یا پىچەوانەى يەك رىبکەن. چىنىك دەترازى و ئایندەى ھەردوولا دەكەویتە مەترسىیەوہ ! گەرەكە بى يەك ھەنگا و نەئین. بى يەك نان نەخۆن. بى يەك پىاسە نەكەن. بى يەك پىنەكەنن ، بەمەش دەكرىت بلىن دونیا يەكى جوان و بىگەرد و ئارام و ئاسوودەمان ھىنايە كایە. كەواتە ئیمە ھەيین!!

بى خىزانە جەگەلەرى ئاوى خىزانە

مى و خوسته خه فنه کراوه کاني خود

زه حمهت يا خود ده گم نه .. گه زارمان بيته گو و
بيدرکيني .. لي مان مه گرن به مه له دا نه چووين، گه که نيشکي يا
مى ره گه زى له نيو ده فنه ريکي چنه تويي و کويلله ي چنه
موته که يه کي زله يزي فيودال و گه په که شپولتيکي گوي زه ميني

نامۆيى و حەزو خورپە خەفەو خنكىنراودا.. ديوارەكان بېسىنى
و ليبرالانە دەنگ ھەلپرى و نامىز بۇ حەزى مروىي و بەرپەرچى
مارو گشت سانسۆرە خۆرسك و دەستكردهكان بداتەو،
لەوانەيە لە ئىستادا سەمەرە بى.

بىگومان ئىمەى كوردزمان ئەو دەزانين كه به چ قۇناغىكى
سادهو ساكارو ململانىي بەردەوام لەگەل تەنگ و چەلەمەكاندا..
كەبوونەتە ھەميشە بۇ رىگامان.. ريمان كرددو، كاردانەو
ئەمانەش وای لە ھەموو خەلكى كرددو بە دوورين لەزانين و
ھەميشە بەدووى كارو پەيداكردى نان و بەگژداچوونەو
دوژمن دا رابكات، ئايا ئەگەر مروڤيەك بەنيو ئەم دەردەسەريە
زنجيرەييانەدا ريبكات دەبى چى بەرھەم بەينى؟ لەوانەيە بگەينە
ئەو ئەنجامەى دەگمەنن ئەوانەى بەنيو ئەو ئەزمونەدا
تپەپرەيون و دريژەيان بەمەلەى ژيان داو.. لەنيو دەرياي
بىپايانى زەمەنى قورپو لیتەدا لوتكەيان لەنامىز ناو.

ئەو پەپوولانەى دەتوانن سيمای جوانى بەھريان..
بەخشە شەوبۆكانى كەنار دەريا و خەندەى ليوەكانيان بگەنە
قردیلەى مانگەشەو و سەماى ھەلەلەييان بەخشە مروڤە
ماندووەكانى خاك.

ئەو دەردەسەريە
بەنيو ئەم دەردەسەريە
بەنيو ئەم دەردەسەريە
بەنيو ئەم دەردەسەريە

لەم نيوەدا (مى ياخوود ژن) بەشيۆەيەكى سەرەكى بوو تە
كۆچى قوربانى ئەم زنجيرە كيشانە.. چونكە لە نيو بار و
دۆخىكى وا سەختدا پياوان بۇ بەرپەرچ دانەوەى سروشت
ھەميشە لە ململانىي بەردەوامدا بوون بۇ داين كردنى بژيوى و
پەيداكردى نان.. لە پيناو بەدەست ھينانى ھەيبەتدا..
بەزمانىكى ديكە بۇ بەرجەستەكردنى دەسلات، كە لەرييەو
دەست بەسەر ھەموو شتەكاندا بگريت ! ئىدى بەھوى منال و
شيردانەو كە ژن ھەموو كات پيوەى پەيوەست كراو.. لە
مالەو خزينراو و كارە ناوخويەكانى لە چوارچيوەى ديواردا
ئەنجام داو و خۆزگوكانى تيا خنكىنراو! بۆيە لە ھىچ كاتىدا
پياو نەوستان يا چاوەروانى راى ژنيان نەكردو.. ھەميشە
بپيار و جيبەجيكردن لە دەستياندا بوو.. ئىدى بۇ مەبەستى
ھاوسەريتى بووبى يا بۇ كوژاندنەو شەر و ئاژاوە بووبى،
ئىدى ژن ليروە رووبەرووى چەندين گرفت بوو تەو، چونكە
نەديو نەناسراو دراوون بە شوو ! ئىدى بە پياويكى بە تەمەن
بووبى يا كراو تە قوربانى خوئينيك.. لە نيو دوو دوژمنى
يەكديدا ! لەمەدا بۆمان بەرجەستە دەپيت كە بەچ سيمايەك لە
كەسيپەتى ژن بينراو ؟ ئەمەش پرسياريكە كە لە ئىستاشدا

ئەو دەردەسەريە
بەنيو ئەم دەردەسەريە
بەنيو ئەم دەردەسەريە
بەنيو ئەم دەردەسەريە

زۆر له ژنان هەن گەواهی راستی قسەکانن دەتوانن وەلام
بدەنەوہ..

ئەمپرووش زۆربەى شتەکان پۆشاکىكى تریان کردووہ بە بەرى
خۆياندا ، لەگەل پيشکەوتنى کۆمەلگادا چەندىين فەنتازىاي
نوئى هينراوہتە کايە ، راستە لەم زەمەنەى ئىستادا ژن تا
رادەيەك توانىويەتى بەدوواى زانیندا وىل بىت .. تا لىيەوہ درک
بە کيشەکانى خۆى ببا و بى ھاوکارى بەرامبەر بە دوواى
چارەدا بگەپى!

زۆربەى کچان و ژنان لە دەرەوہى مالن واتە بە دوواى بژىوى
و بە دەستەينانى کەسايەتياندا وىلن .. بە پىچەوانەى
رابردووہوہ ! پىويستە ئىدى بلين: ھەموو گەردوونى زلھيز
دژايەتيم بکەن .. من دەستبەردارى ناخى خورپەکانى مرۆيم
نايم و پالپشت بە ھاوپرکەنم لە پىناو هينانە دى ئاسوودە و
بەدەيھينانى حەز و ئارەزووہ لە دەست چووہکانمدا .. ھەرچى
بمەوى لە پىناو بە دەستەينانەوہى پىي ھەلدەستم !!

زۆر جار ديومانە لە رىي پەيوەندييە سۆزدارىيەکانەوہ
دووکەس بپريارى ژييانى ھاوبەشيان داوہ .. لە کۆشكى
ھەنگوينيدا دلئى شەيدايان گەياندۆتە يەکدى .. کە ئەمەش
جىگەى دلخۆشيبە ، وە شىوازى راستەوخۆ داواکردنیشمان ھەر

ئەم دەستەينانى کەسايەتياندا وىلن .. بە پىچەوانەى

بەدى کردووہ ، کە ئەمانەش ئەوہ دەسەلمينن کە تا رادەيەك
توانىويانە ببنەوہ خاوەن بپريار !! لە پىناو بە دەستەينانى
کەسايەتى و ژيانى تايبەتى خۆياندا ، راستە زۆر تەنگ و
چەلەمە کۆتايى ھاتووہ .. بەلام ھەر خۆيان زۆر تەنگ و
چەلەمەى دييان هينراوہتە ئاراوہ .. وەك داواکردنى فەنتازىيا لە
رووى (مال و زىپر و سامانەوہ) کە لەم رۆژەدا زۆربەى کورپان ئەم
داخوازييانەيان بۆ دابىن ناکريئت ! سەرەپراى نەبوونى کار و
شوئىنى نيشتەجىبوون ، ھەرچەن بەمانە ژن بەھەلەدا دەچيئت و
خۆى ھاوسەنگى کەل و پەل دەکاتەوہ و دەيەويئت دووبارە
بچيئتەوہ ژىر رکيفى پياو و دووبارە ئازادى خۆى لەدەست
دەداتەوہ ! ناچار ھەردوولا پەرتەوازە دەبنەوہ و ئەم لە ژىر
چەترى چاوہروانيدا سەردەنيئتەوہ و ئەويش لە پىناو
بەدەيھينانى خەونەکانى بىر لە ھەلاتن لە دونياى واقع
دەکاتەوہ ، لە ئىستادا ئەم کيشەيە رووبەرووى زۆربەى گەنجان
بووہتەوہ .. لەم پىناوہدا زۆربەيان خۆيان لە دەستداوہ و بەھەر
شىوازيك بىت رووبەرووى لادان لە بنەماکانى ژييان بوونەتەوہ ،
کە ئەمەش کارىگەرى خراپى لىدەکەويئتەوہ لە ئايندە و دووا
رۆژى نەتەوہدا .. لە ئاکاميشدا پەشيمانى دەرەبەرن و کالەك بە

ئەم دەستەينانى کەسايەتياندا وىلن .. بە پىچەوانەى

ئەژنۇ دەشكىنن و دەلېن : چرۇ بووين .. قسەلۇك ھەمىشە
گىژەلۇكە بوون قەد لەبن نەدەھاتن .. بەرگەى بارپىژەيمان نەگرد !
پىم وايە مروۇ ۋەك پەپوولە بىگەردە كە چاۋ ھەلدىنى ..
ھەزدەكا بۇنى سەرجم ۋەنەوشەكان بكا بۇ ئەۋەى درك بە
شتەكان بباۋ سروشەت رەنگىن كاۋ بۇ دونيا و گەردوون
بسەلمىنى ۋ بخنىتەۋە! دەبا چىتر كۆيللەى درك و كىنە و كالاً و
بەرزى نەبىن .. ھاۋرپىيان دەبا ھەموو ئازادانە ھەناسە بدەبىن و
مروۇقانە بىژىين و دلخۇش بىن بەۋەى كە ھەبىن ..

#####

سىز خىداستە خىداىر كىرگەن خىداىر

كىتابخان

بىر خىداىر

بەر جەستە بوونى بەرانبەر

لای خوده تامه زروکان ..

بونوهر به گشتی و مروۋه به تایبته تی .. گهر گه شته قوناغی
بهر پرسیاریتی و ههست کردن به بوونی خوئی ،حهز دهکات
پهراوهی خهونهکانی خوئی بکات و لیبهوه دونیایهک خهیا ل له
فهنتازیدا بهرجهسته بکات ،ئیدی ژن به شیوازی پهراوهی
حهرامهکان دهکات و پیاو به رووخساریکی دیکه ،لهبهر نهوهی
ههریهکهیان خاوهن خودیکی نازاد و سهربهخون ،کاتیکی مروۋه
بوونیش بهرجهسته دهبیته که خاوهنی رهگهزی خوئی بیت !
واته ژن وهک ژن ههلوئیست و کار و کردهوهکانی خوئی ریکی بخت
و خهون و خولیاکانی پهپرهو بکات ،ههنگاو بوئایندهیهکی
گهش بنیته و پیاویش ههمان شیوه ..

چیتیدایه پیاو رووخساریکی بیگهره و وزه و هوشی خوئی
نمایشی بهرامبهری بکات ،یا ژن به زمانیکی پاراو و ههستیکی
ناسک و جهستهی به لهنجه و لاری که شوناسه بوئینتی ..
شانازی پیوه بکات و به نارهزوی خهونهکانی پهراوهی
حهزهکانی بکات ..

تهوهری قسهکردنم لهسهر به ههز بوونی رهگهزی بهرانبهر که
پیچهوانهی ناراسته بوونی سروشتی مروۋهبوونه !! زوریکی له
مروۋه له ههردوو رهگهزدا ئەم کردهیهیان لا دهخولقیته ،بوئ نمونه
ژنیکی ههز دهکات پیاو بووایه ! یا پیاویکی ههزی دهکرد ژن
بووایه ، کیشهکه لهوهدایه ههر لهچوارچیوهی ههزدا نهماوهتهوه
بهلکو به کارو کردهوه پهراوهی دهکهن ، زوریکی له ژنان جل و
بهرگی پیاوان دهپوشن یا ههلهدهستن بهکارو کردهوهکانیان ..
ویرای شانازیکردن بهو رووخساره ئالهو جهسته بیگهرههیان که
پیاوان هههمیشه خهونی پیوه دهبینن ، یا پیاوان ههلهدهستن
بهئارایشته کردن و پوشینی ههندی جل و بهرگی ژنان یا
تامه زروبوون به بهستنی (ستییان) تا نمایشی سنگ و مهکی
ژن بکهن .. ویرای ریکی جهسته و ستاتیکی شوناسی پیاو
بوون .

ئهم کردهیه لهچیدا خوئی دهبینیتهوه؟ پیموایه له کهپتکردنی
خهون و پیادهنهکردنی ههزه خهفهکراوهکاندا خوئی دهبینیتهوه ،
که ئەمهش له کۆمهلگای داخراوهوه سهرچاوه دهگریته که
ئازادی و کار و باره کۆمهلایهتییهکانی خهلهک بووته مولکی
دهسهلات ، ههموو شتیکی لهپیناو بهرزهوهندییهکانی خوئی
لهچوارچیوهی مهرامهکانیدا دهکاته قوربان ، دین و پیشینهکان

ناھيئى.. ھەرچى گەرەكە دەبىت بىر كرىت بۇ رووخاندنى
ديوارەكان و ھەرەسى سەرلەبەرى سانسۇرەكان ! ئەمەشە
دەبىتە ھۆكارى چاۋھەلھىنانى ژىنىكى بى گرى و ئارامبىيەكى
پىر لە ئاسودەيى و دونيايەكى پىر لە خەون.

#####

لەم كۆمەلگا نەخۇشانەدا بە رووخسارىكى نوئ پەراوہ
دەكرىنەوہ.

منى پىاو كە نيوہى تەمەنم بەرىكردوہ.. تام و بوى
جەستەى ژنم نەكردوہ ! ئىدى چۇن خەون و خولىام نابىتە ژن
و پەراوہى كىردەكانيان ناكەمەوہ و لەژوورە تايبەتبيەكەى
خۇمدا دەست بە ستیان و جل و بەرگە ناسكەكانياندا ناھيئىم؟
يا منى ژن زۇرجار ھەموو تەمەنم كىردۇتە قوربانى قسەو
قسەلۇكى خەلك و پىرچى سىپىم ھۇنيوہتەوہ.. چۇن تامەزۇنابم
بۇ سنگى توكاوى و ھەست و نەستەكانى پىاوبوون و خەون بە
كىردەكانيانەوہ نابىنم و پەراوہى ناكەم لەگەل خۇمدا و ئالۇشىيى
سەرتاپاى جەستەم داگىر ناكات !؟

ئەگەر بە دوواداچوونى زۇرتريشمان ھەبىت ئەم جۇرە كەپت
كىردنەنە دەبنە ھەويئى سەرجم كىشەكان و لىيەوہ چەندىين
تاوانكارى دىتە ئارا و دوواكەوتوييشمان كىشەكەى ھىندەى
دىكە گران كىردوہ و بەندىخانەكانىش باشترين نمونەى
بۇچوونەكانمن ، ئەم نىگايەشە وا لە ئايندەى تاكەكان دەكات
نەتوانن خەون بە خۇشەويستىيەوہ بىينن و رەشىين بن بەرانبەر
بە ئايندە و متمانە و بىروانەكىردن بە يەكدى ، بەم شىوازەش
رىكردن سبەيئى لە تارمايى بەولاوہ ھىچى دىكە بەرھەم

كىتاپخانە

بىنا

بىنا

تهکنه لوژییا و عهوله مهو ئهنته رنیتته دا.. پوڤشاکى کورده وارى
سىماى ئالى کچ و کورانى لیره و لهوى به شيوه يه کى گشتى
پازاندوتوه، نه مهش پاراستنى نرخى که لتووره له لای نه وه کانى
ئهم که له سته مدیده يه، بابه ته که شمان بهم دوو ریپره وه دا ده به بین
به و مه به سته ي بتوانین به نرخترى بکهین:

• **ژن خوازی له ئامیزی ساده یی و هیئانه کایه ی ئاسوده ییدا:**

به پیتی خاکی گه لی کورد هوکارى پالپپوه نانی داگیرکه ران
بووه، سهر بارى نه وه ی لاوانى ئهم که له هه میشه له بهر
په رچیدا بوون .. سه ربارى نه وه دهرده سه رى و نه هاهمه تیئانه ی
به سه ریدا تیپه ریوه .. هه میشه توانیوو یه تی که شیکی ئاسوده
و ئارام بوخوی بخولقینى، سروشته جوانه که شى هه وین بوون
بو هیئانه کایه ی ئاواز و بهیت و چهیران و سه ماى ئالى کیژه
شوان و چاوه نووری کوره لاو له ژیر ساباتى ژواندا.. (شارنشین و
گوندنشین) له یه که شیواز و که لتوویدا ده ژیین، هه رچهند له لای
شارنشین بهر بلاوتر ده بینرى، به لام ژییان له لای گوندنشین
قورس و گران و ساده و ئاسوده ن، هه ر له زهوى کیلان و
چاندن و بژارکردن و دروینه کردن و ئاژهل به خیوکردن و شوان
کاره یی و کوکردنه وه ی بهر و بوومی هاوینه تا دوواى، مانای
وايه هه میشه کیژان و لاوان به دوواى بژیوى پوژانه یاندا ویلن

ژنخوازی و ره دووکه وتن .. له که له پووری کوردی دا

یه کی که له خاسیه ته سه ره کییه کانى هه ر کو مه لگا و
نه ته وه یه ک .. ژییانى هاوسه رى و پیکه وه ژییان و دروستکردنى
خیژانه، ئیدی له لای هه ر تیره و تایه فه ی ناوچه یه که شیوازو
ده ستوورى تایبه ت به خویمان هه یه .. که ده بیته سیمای سه ره کى
که سییه تی نه وه ره گزه مروییه.

نه ته وه ی کوردیش هه ر له دیر زه مانه وه شیوازو تایبه تمه ندی
که سایه تی خو ی هه یه، بو یه بابه ته که شمان تیشکه نیگایه کى
هه گبه ئامیزه سه باره ت به ره مزیکى نه مرو که شه دار به مرو ی
نه مرو ی سه ده ی (عه وله مه) که له زور نه ته وه ی ژیر ده سته دا
فه و تاوه و بووه ته خه زان بو نه وه ی نو ییان، به لام له م مه نزلگای
کورده وارییه .. نه وه دوواى نه وه شیوازه کان جواترو په نگین ترو
به نرختر بینراوه، بو پاسادان کردنى بابه ته که شمان له م زه مه نى

سەربارى ئەم ماندوبوونە ھەمىشە يىيە ئەركى پوژانەيان دەكەنە
ھەويىنى ژوان و سەما و ھەلپەركى و چىرىنى بەستە.. لە نىو
كىلگە و لە ژىر ساباتى ميو و لەسەر كانى بەرمانلاند.. وەك
بىنيومانە زور لە شوانەكانمان دەنگيان خوشە و ناشنان
بەلىدانى (جوزەلە) يان زورجار ھەستمان پىكردووە ..
شوخەكچان لە نيو ئاپورەى دروینەدا .. گورانى دەچىرن
، سەربارى ئەم ماندوو بوونە ھەمىشە زەردەخەنە بەسەر
ليويانەوہ ديارە و ئاسودەن ... كىژان و كوران ئازادن لە
ھەلسوكەوتياندا ، ئەمەش واىكردووە ھەموو ئەو شوينانەى
تاييدا ماندوو دەبن بىكەنە بەزم و قاقا و پەشەلەك و خەندە
گورپىنەوہ ، ئەمەش ھۆكارى پىكەوہ ژييانيانە، زورجاريش
پوويداوہ كە چەند كورە لاويك بوو تە شەپريان لەسەر (حەلاو)
ناويك ، پاشان ئازايەتى خويان نوواندووە لە پىناو ئەوہى دلەى
كىژە ھەر كەسە بۇ خوي پاكىشى .. ئەم تابلويە ھۆكارى
ھىنانەكايەى بنەماكانى دروست بوونى ژن و ژنخوزين لە
كوردەوارىيدا ، كورەلاو شەيداي شوخە كچ بووہ .. ئارامى ئى
ھەلگىراوہ و بە ژوان تىر ناخاوا ناچار زورى بۇ دى و بە
ھەمىنى داكى دەلى / ئەويش لە وەلامدا بەلىنى دەداتى بە
لالوى بابى بلى كە لە دەشت گەپرايەوہ ، پاشان ھەمىن بە لالوى

پاشان ئازايەتى خويان نوواندووە لە پىناو ئەوہى دلەى

دەلى / پياوہ كە كورەكەمان پياوہ و ژنى دەوى ، منيش فلانە
كەنىشكەم بۇ ديارى كردووە .. تۆ دەلى چى لالو ؟ دەلىم چى
ھەمىن .. لەوہ باشتر دەبى .. وەللأ ھەر لە سبەينيوہ دەست
بەكار دەبين بوى .. پاشان پياوان كۆدەبنەوہ و دەچنە داواى
كچ ، لەلايەكى تريشەوہ كورە و كىژە مژدە يان بەيەك داوہ ..
زەردە لەسەر ليويانە ، ئىدى ژنان دەكەونە خو بۇ داين كردنى
جل و بەرگ و ئامادە كردنى ھەمە چەشنەى خواردەمەنى و
سازدانى ئاھەنگ .. پاشان كچ لە كورە مارە دەكەن و كورە
دەستى مامى ماچ دەكا و بەمەش بەلىن دەدا كە دلسوزى كچ و
ئەو مالا بى كەخزمايەتيان لەگەلدا دەكات ، ئىدى شايى و بەزم
دەست پى دەكات و پەش بەلەك دىتە كايە ، بوكىش بەپەچەى
سوور و زەرد خوي پازاندوتەوہ و ژنان دەست و قاچى
بوكىيان لە خەنە گرتووە ، ئىدى كۆدەبنەوہ و بوكى بەرەو مالى
تازەى بەرى دەكەن ، مالى زاواش ديوہخانيان پازاندوتەوہ ..
خواردنى پلاو و گوشتى مەر و ماستاو و چا ئامادەكراوہ بۇ
ميوانەكان ، لاوان ھەلپەركى گەرم دەكەن .. لە ھاويندا ژىر
كەپرەكان ئامادە دەكرىت بۇ ئەم مەبەستە ، گورانى بىژە
كانىش بەشمشال و دەھۆل ليدان .. شاييەكە گەرمترو بە
جوشتر دەكەن و لە لايەن ميوانەكانىشەوہ شاباش دەكرين .. تا

پاشان ئازايەتى خويان نوواندووە لە پىناو ئەوہى دلەى

شبابشيش بەردەوام بى . شايى بەردەوام و بە جۇشتى دەبى ،
زاواش لەگەل ھاوپرېكانىدا لە سەربان چاوەپوانە و بەدار
دەستىك يارى بە خۆلەكەى بەردەمى دەكات ، خۆيان
رازاندۆتەو و پۆشاكى رانك و چۆغە و مرادخانى و كلأوى
رەنگا و رەنگيان لەسەر ناو ، ژنانىش ھەموو كراس و كەواو
سوخمە و چاكەتییان لەبەر كەردبوو . و پراى ئەو رووخساریان
بە خشل و خەنە و دەستەواژەى جوان نەخشاند بوو ، زاواش
بەھاتنى بووكى ھەلدەستىتە سەرى . بووكىش بە سواری
ئەسپىك لەگەل كۆرە لاویكدا كە دەم و چاوى ديار نىیە لەبەر
گەرەبى مشكییەكەى ، نزیك دەبنەو لە مالى زاوا . دار
دەستەكەى دەسورپىنى زاوا و تا بۆى بكرىت ھەلى دەدات و
سەرى بووكى دەپىكى . بەمەش بووكى لە ھەموو دەردە
سەرىبەك بە دوور دەبى ، بووكىش لەبەر زۆرى بەرگەكانى و
پىكانى سەرى . دەبىت دوو كەس بچىتە ژىر بالى ، پاشان
ژنان لەبەردەم بووكىدا كەلەشیرىك سەر دەپن یان ھەلیدەدەن
بەسەرى بووكىدا . بەمەش ئەو مالى لە ھەموو كیشەبەك بە دوور
دەبى .

لەگەل بووكىدا (سندوقى بووراق) وەك جیاوازی لەگەلیدا
ھینرابوو كە پىشەكەى شووشە بوو بە وینەى گول و میوہ و

بەردەوام بى . شايى بەردەوام و بە جۇشتى دەبى ،

گیا نلەبەرى بالدار رازینرابوو . مالى نوپى بووكى لەبەر
میوان و مندال بەرنەدەكەوت ، لە ژىر ئەو دۆشەكەى كە بۆ
بووكى راخرابوو (پارویەك ھەنگوین) دانرابوو بەمەبەستى
شیرین بوونى بووكى وەك ھەنگوین ، پاشان دایكى زاوا دىت
پەچەكە لەسەر بووكى لادەبا و ناوچەوانى ماچ دەكات ،
ئینجا ژنان دەست دەكەن بە گۆرانى و چەپلە لیدان و بەزمى
خۆیان ، بووكىخانىش چاوى بە كل رەش كەردوو و دەست و
قاچى لە خەنە گرتوو و لىوہەكانى سوور كەردون ، لە بەرى
دەستیدا وینەى مانگ و ئەستىرە نەخشینراو ، ئىدى یەكە
یەكە لە میوانەكان پىرۆزبايى لە بووكى و كەس و كار دەكەن
و مالىكە چۆل دەكەن و بە پال زاوا بە قاقاوە دەكەن بە ژوور
دا . پاشان (بەربوك) كە پوورى زاوايە یا كەسىكى تری
شیاوہ . . لەبەردەم ژوورى بووك و زاوا دا جىگەى خۆى
دادەخات و لىى دەنوئى . . تا بووك و زاوا بە سەلامەتى دەبنە
ژن و مىرد و پاشان پەپۆى روو سوورى بەرىتەوہ بۆ باوك و
دایكى بووكى ، ئەگەرىش خوانەكردە بووكى خوینى نەبوو !
ئەوہ ئاكامىكى ناخۆش چاوەپوانى دەكا ، بەم شىوہیە لە
كەلتوورى كوردەواریدا خىزان پىكدەھىنرى . . كە بنەماى

بەردەوام بى . شايى بەردەوام و بە جۇشتى دەبى ،

ھېنانە كايەي ژينېكى ئاسوودە و ئارام و خوۋش
گوزەرانىيە..

• رەدووكەوتن و ھۆكارەكانى دوستبىونى؛

ھەموو رووداوو دياردەيەكى دزيو كە روودەدات لە نيو
كۆمەلگادا.. بمانەوي و نەمانەوي ھۆكارەكانى لە ژيىرسەرى
خەلكەكەيدايە ! كيشە ليىرەدا نىيە كە دان بە ھەلەدا بنرى..
بەلكو كيشە لەو دەايە دانى پيدا نانين، ئەم كەللە رەقىيەش
سروشتى خاك كە بەزنجيرە چييا دەورە دراوہ و بەردەوامى
شەر و بەرەنگار بوونەوي ھەميشەيى و نەبوونى كاتىكى
ئاسايى بۇ ئەوي خەلكەكە بە خۇدا بيىنەوي و ساتىك بۇ
خۇيان بنيات بنين كە تيايدا بتوانن فير بىن، سەربارى
ئەوي دەسەلاتدارى نيو خەلك كە لە (ئاغا و دەربەگ) دا
خوى دەبينىتەوي.. زياتر بوونە ھوي ناپەھەتى بۇ خەلك ،
رۇژ تا ئىوارە كارى دەكرد ئەم سى بەشى بۇ خوى دەبرد
ھەر بە زۆردارى ! ئەمەش ببوو ھوي نەمانى دەرگايەك بۇ
فيىر بوون و بىركردنەوي ، بۇيە خەلكى ئەم خاكە لە ژيىر بارى
نەزانى و دووا كەوتويىدا دەيان نالاند ! رۇژانە بە
كردەكانيانەوي دەدرەوشايەوي و ھيىندەي ديكە كيشە و
دەردەسەرى نوي سەرى ھەلدەدا و چەندىن كەس دەبوونە

ئىلىم ۋە پەننىيەت ئورگانى خېرىد

كۆچى قوربانى ھەلە دزيوەكان .. يەكى لەو كرده
ناپەسەندانەشى (رەدووكەوتنە-بە پىيى بىركردنەوي ئەو
كاتە) واتە بى خواستى ھىچ لايەك كچ لەگەل كوردا بروت
يان بە پىچەوانەوي بۇ شوينىكى ناديار ! پاشان گەران بە
دوويىدا و لە ئەنجامدا يان ھەردووكيان دەكوژران يان بە
قوربانى دانى دامايىك كيشەكە كۆتايى پىدەھات ..

ھۆكارەكانى ئەم كيشەيەش دەگەرپتەوي بۇ ؟

- ھەلنەبژاردنى دلخواز بە ئارەزووى دل.
- بى پرس مارە برين.
- مارە برين بە مەلۇتكەيى.
- گەورە بە بچوك يان ژن بە ژن.
- كوژاندنەوي شەر بە كچ.
- شىربايى و چىنايەتى.
- كە زۆر ھات قەوالە بەتالە و ھەلە بىركردنەوي.

كوپ و كچ كە گەورە دەبن دەبنە خاوەنى كەسايەتى پر
ناخى خۇيان ،بەلام باوك ئەو شتانه ناچيىت بەگويىدا واتە
وہك منالى ساوا مامەلەيان لەگەلدا دەكات ،واتە ئەم چى
پىباش و پى خوۋش بى دەبى ئەوي بەيىنرىتە دي.. ئىدى بىر
لەوي ناكاتەوي ئەم كچە بۇ خوى شوو دەكات ..بۇ ئايندەي

ئىلىم ۋە پەننىيەت ئورگانى خېرىد

كورديمان چه ندين سيمای جوانی تیدايه .. به لام چه ندين
 كردهی ناشرينيشی تیدا ده بينریت ! ئیدی ناواته خوازين
 سيمایه کی جوانی كه لتووری نه ته وه كه مان پيشان دابن به
 مه بهستی فه وتاندى كه م و كورپيه كان و جوانتر كردنى كه لتووره
 ميلليه ره سه نه كانمان .. به و ناواتهی ههنگاويكمان نابیت ..

سه رچاوه:

- كچانى كورد / هيئى هه رۆلد هه نسن ..
- گوڤارى كه له پوورى كورد ژماره (12) ..

#####

خوی به دهستی خوی دیاری نه کات ؟ یان ئەم کورپه بۆ خوی
 ژن دینیت .. بۆ به ئاره زوی خوی دهستنيشان نه کات ؟ باوک
 حه ز ده کات فلانه کچ بۆحه سه نی کورپى بخوازئت .. نه گهر به
 شه ريش بئت ده بخوازئت له کاتيکدا نه کچه پئ خۆشه نه
 کورپه ! ئەى ده بئ چ ژيانیک چاوه پروانى ئەم دووانه بکات !؟
 یان کچه له سه ر بئشکه ماره ی کردووه له کورپى فلان كه س ..
 چييه دۆراندوييه تی له زۆران بازى قسه ی به ر ئاگردانى
 شه وانى زستاندا !؟ یان دوو دی شه رپيان ده بئت له سه ر
 زه وی و زار .. پياوان کۆده بنه وه له پيناو ئاشتبوونه وه ی
 هه ردوولا و نه مانى شه ر له نيوانياندا .. به قوربانيدان كه
 لايه نی تاوانبار كچى یان دووان ده دات بئ پرس كردن !
 ئیدی بىر له وه ناکاته وه به چ شيوه يه ك سه يری نه و كچانه
 ده كريت كه له نه نجامى شه ريكی خويئاويدا دراون !! له
 لايه کی تره وه کورپه ژن دینیت باوکی كچه ش داواى شيربايى
 ده کات .. مالى زاوا ده ست كورتن ناچار كچيكيان ده دهنى
 بئ خواستى كچه !؟ ئەى چاره نووسى ئەم كچه ده بئ چ
 ئاينده يه چاوه پروانى بکات ؟

ئه ميستا له سايه ی زانين و زانياريدا به شيوه يه کی گشتى
 ئەم كه م و كورپيانه به ره و نه مان رۆشتوون ، راسته كه لتوورى

کوردستان

کوردستان

بى و خوارى جافا بۆرگالى خوارى

ھىندە پىرۇز دەبى ھەموو مرقۇفايەتى بۆگەرەيى بە چۆكا دى !
 چونكە ئەو سۆزەي دايك بە كۆرپەي دەبەخشى لە پىناو
 گەشەكردنىدا.. قۇناغ لە دوواي قۇناغ كە پىيدا تىپەر دەبىت لە
 تواناي ھىچ كەسىكدا نىيە ، زۇرچار بىستوو مانە دايك جل و
 بەرگى خۇي لە پىناو تىر كىردنى مندالدا فرۇشتوو ! ئەمانەشن
 ئەو بەخشندەيىيان پىبەخشىوو.. بەلام ئەوئەي جىيى
 سەرسوپرمانە كاتى كوپ و كچەكانى گەرە دەبن خىزان پىكدىنن
 ئەم دەبىتە خەسوو بۇ بووكى كوپرەكەي و زاواي كچەكەي ! ئەم
 وشەيەش ھىندە ناشرىن كراو ھەر كە ناوي دەھىنرى
 خۇشەويستى مات و مەلوول دەبى و دەبىتە بنىشتە خۇشەي
 دەمى خەلكى لە لايەك و دەبىتە پىشت و پەنا بۇزاواي كچ و موو
 بە بەينىاندا ناچى !! كە لىشى دەپرسن.. دەلى لە پىناو
 كچەكەمدايە ! لە لايەكى دىكەشەو دەبىتە دوژمنى سەر
 سەختى بووكى كوپرەكەي !؟ ئەمە دەبىت ھۆكارى چىبىت ؟
 كۆمەلگاي رۇژھەلات لەبەر بارى گرانىدا دەنالىنى و ئابورىيان
 لاوازە ! بۇيە كاتى كوپ خىزان پىكدىنى ھەموو ئەركەكانى
 دەكەوئتە ئەستۆ.. بۇيە تواناي خانووي نىشتەجىيى نابى پىكى
 بەينى.. بۇيە ناچار لە نىو خانووي مالمە باوانىدا خۇي كپ
 دەكات و ناچارە ھەموو شتى قبول بكات ، بووكىش كە خىزان

پىناو
 پىناو
 پىناو
 پىناو

سى و خىداستە جىفالىر اورى كالى خىداد

خەسوو..

رەگەزى مى كاتى خىزان پىك دىنى و دەبىتە خاوەن مندال
 و پەرورەدەكرنى دەكەوئتە ئەستۆ.. وشەي دايكى لىدەنرى ،

نەھيلى نەشيش بسوتى و نە كەباب و مافى ھىچ لايەكيان
نەخوا و ئاشتى بەر قەرار بى ، بەلام گەر بىتوو بەپىچەوانەوہ
بى.. ئەوا بەردەوام دەنگە دەنگ و ھەرا دەبىستى و ئاژاۋە رۇژ
لە دوۋاي رۇژ پەرە دەسىنى و وشەى خەسوو لە بەرامبەر
بووكىدا قىزەوتتر دەبىنرى ، ئەم شەرەش ئاكامى بە باش
ناشكىتەوہ!

#####

پىكدىنى بىگومان دلى بە ژىيان خۇشە و دەيەوى چىژ لەو
ژىيانە نوپىيەى وەرگرى و نازادانە خەونەكانى بەيىتتە دى..
بۆيە ھەولى خۇ بنىاتنان دەدا لە كوئىش لە مالى خەسوويدا.
سروشتى پىاوانى ئىمە پاش ئەركى رۇژانەى خۇيان ..
زۆربەى كات لە دەرەوہى مالن ، ژنانىش پاش ئەركى دەرەوہيان
دەگەرپىنەوہ مال .. واتە زۆربەى كاتەكانى لەرىكخستنى مال و
پەرورەدەكردنى مندالدا بەسەر دەبات .. واتە ھەمىشە
پووبەرووى خەسوو دەبىتتەوہ.. ئەمىش واتە (خەسوو) كە
زۆرىنەى تەمەنى لەو مالەدا بەسەر بردوۋە و بە بۇچوونى خۇى
ئىستا شەرىكە بەشى ھاتوۋە و دەيەوى نيوہى ئى داگىر بكات !
ئەو خۇى كورپى بەخىو كروۋە و گەياندويەتتە ئىستا .. چۇن
قبول دەكا .. بووكى مندالە خۇشەويستەكەى ئى زەوت بكات ؟
ئەم دژە بۇچوونانەن تا بى شەرى نىوانيان خەست دەكاتەوہ ..
ئەم خۇى بەخاۋەن مال دەزانى و ئەويش ھەمان شىۋە .. واتە
گەر لىيانەوہ نزيك بيت بەردەوام گوئت لەپرتە و بۆلەكانيان
دەبىت كە رووبەرووى يەكدى دەكەنەوہ ! ناشكورى نەبى
ئاستى ھۇشيارىش ھىندە لاوازە ناتوانن زمانى لىكگەيشتن و
لىكبورن بەيىننە ئارا ! لىرەدا دەمىنئىتتەوہ سەر كورەكە واتە
(زاوا) ئەگەر زىرەك بى دەتوانى ھۇشيارى خۇى بخاتە كار و

باوك كاتى مندالەكانى پاش ئەوھى قۇناغى مندالى و
 ھەرزەيى و بالق بوون دەپرن.. خۆزگە و ئاواتەكانى ئەوھن
 خۆى وتەنى (مليان بكات بە پەتەوھ) ئەم دەستەواژەيە لە
 (سیدارەدان) دەگريتەوھ، تۆ بلەى باوان خۆزگەكانيان لە
 سیدارەدانى نەوھكانيان بى؟ لەلايەكى ديكەوھ ھەموو لايەك
 دروستكردى خيژان بە پړۆسەيەكى پيرۆزى دادەننن.. ئەى
 ئەم وتەيە لە چ قۇزاغەيەكەوھ سەرى دەرھيئاوھ؟ دەى مەرج
 نيبە ھەموو وتەيە پارسەنگى ئاكامەكانى ئايندەبى!! چونكە
 كچ.. باس لە دوينى ناكەين.. ئەمپۆ بە ئارەزووى خۆى بپريار
 لەسەر زەماوەندى خۆى دەدات ، ئەگەر بە شيۆەيەكى
 گشتيش نەبى ريزەيەكى زۆرى بەم شيۆەيەيە ، ھەرەھا
 كورپيش بە ھەمان شيۆە بپريار لەسەر چارەنووسى خۆى
 دەدات ، ئيدى باوك لە ئيستا بە دوواوھ نازناوى (خەزور)
 ھەلدەگرى بۆ بووكى كورپەكەى و زاواى كچەكەى ، سەير
 لەوھدايە خەزور لە ئاھەنگى كورپەكەيدا تا ئەوپەرى
 خۆشنوودى خۆشحالە و بە ھەموو شيوازيك سەما و
 سەرچۆپيگر دەبى! لە ھەمان كاتدا نەك خۆشحال نيبە بەلكو
 ھەر ناچيئە ئاھەنگى كچەكەيەوھ! بە روويەكى ترا ئەوھندەى

كەچىن

بەسەن

بەسەن خەزور خەزور

خەزور..

که جام پرېوو دهړزې

زورجار به کولان يا به کوچه يه کدا پي ده که ين ، ده بيينين
زوربه ي به رده رگه ي ماله کان کومه لي ژن دانيشتون بو چو چيان
به دهم بنيشت و چهره سه وه سهر گورشته ده گيرنه وه ،
جار جاري کيش غه يبه ت ده کن و له به ژن و بالاي هم و نه ويش
دا ده پوانن نه مه وه ديوي بينه ري که به و شوينه دا رت ده ييت
باتاوي شو پرينه وه بو نيو دهروني نه و ژن و کچانه يا ناوختي
نه و مالانه پيش نه وه ي له م دهر گايانه بده ين گهره که پيرسين ناي
نه م ديارديه هه رماله هه ژار و که م دهرامه ته کانن يا خود نه واني
تريش هه روان ؟ بو وه لامی نه م پيرسياره ته نه نجامي قسه کانمدا
شتيکت بهر چنگ ده که وييت ..

نه م گهره کانه خاوه ني نيشته جييه کی زورن له بهر نه وه ي هيچ
هو کار يکی کات به سهر بردن نابي نريت تيا ياندا ، ناچار گه نجه
کو پره کان حه وسه له يان لي هه لده گيري و به ره و دهره وه هه لد ين ،
يا له گه ل هاو پرييه کياندا ده که ونه گفتوگو و گه شتکردن ، باو کوش
هه ر ده يه يني و ده يبا و مژله جگه ره که ي دها و به ياني زووش
له گه ل شپره ي مه لاژندا ديته دهر به ره و کار ده که ويته ري ،
نيو ارهش به ماندو و بوون ده که ريته وه نازاني چون هه لي دروست

دل پیسی ..

زورن ئه و کیشانه ی روژانه له نیو تاکه کاندای نویده بنه وه به پوڤشاک و فهنتازیای سوریا لیه وه ، که خویمان له سه ر شانوی ژییان تو ماری ده که یین بو خه لک ، به لام هه رگیز له خویمان ناپرسین که ئه م جو ره کیشانه خه لکی پی بیزار ده که یین و بو دوو جار لیمان دور ده که ونه وه و ته نیا ده مینینه وه و له گو شه یه کدا کاله که به ئه ژنو ده شکینین ! ئه مه ش له نه خویندنه وه مانه بو یه کدی و راسته وخو بریاردانه .. که ده مانگه یه نیتته چاره نویک که دل مان پیس بکه یین له یه کدی .. من که که شتمه ئه و بروایه ی که تو ئه و که سه ی ببیته جیی متمانه م و ئه و هه له ش بره خسیئم تا ئه م بروایه له لای هه ردو کمان دروست بیئت .. ئیدی پیویست به گو مان ناکات یان دل م پیس بکه م لیئت که تو چی ده که ییت و چون هه لس و که وت له گه ل دور و به ردا ده که ییت ، ئه مه هیچ له و ناکات بگره به زه یی به حالی تو شدا دیته وه ! لی ردا تو ته نیا ده مینیتته وه .. چونکه ئه مه به رده وامی ناداته ژییان که من به دووای تو وه بم بزانه چی ده که ییت و چون ده ژیت یان به پیچه وانه وه ؟ واته

هەموو تەمەنى خۆمان کردە قوربان بۆچوونى ھەلە و بېروا
نەبوون بەيەك .. بەم کردەيەش ناتوانيت مەبەست بېيکيت
!بگرە خۆت فریوو دەدەيت .. چونکە کەسى بەرامبەرت ئەگەر
تۆى بویت و بېروای بەتۆ ھەبیت ھەرگیز ناتگۆرپیتەوہ بۆ ھىچ
شازادەيەك ! وە بە پىچەوانەشەوہ ئەگەر تۆى نەویت يەك ملیون
سانسۆرى وە دووا خەيت دەتگۆرپیتەوہ بۆ قىزەوتترين کەس کە
دلى خواستى بىت ، چونکە من کە ديمە دەرەوہ لە مال بەس
خۆم و ويژدان و کەسايەتى خۆم مامەلە بە ھەلسوکەوتەوہ
دەکات .. واتە چۆنم بویت وا دەکەم ، من لەگەل ھەلەدا نيم کە
رووبدات بەلام کە رووشيدا .. ھەلبەت سەرەتاکانت لاوازن !
پيويستە کيشەکە بچوک بکەينەوہ نەك زلى بکەين و سەر لە
خۆمان تىکبەدين و خەلکى بە خۆمان خۆش بکەين .. ئەمەش
لە کاتیکدا کە کەسى بە ھەلەدا چوو دان بەوہدا بنیت کە ھەلە
بووہ !! لىبوردينش ئەو چەمکەيە کە ھەموو مرۆفایەتى
ئاواتەخووزين ، ئەم جۆرە بابەتانە بەسەر ھەردوو رەگەزدا
بەرچەستە دەبیت چ ژن بىت يان پياو .. من کە بېروام بە ژنەکەم
نەبوو بۆ ھاوسەرئىتيم لەگەلدا دروستکرد ؟ چونکە ژييان برىتى
نيیە لە رۆژ و دوو رۆژ .. واتە لەسەرەتادا بېريار نەدەم کە
بېريارشم دا پيويستە ريز لەو بېريارە بگرم کە داومە و

ئەم دەستە جەنگە بۆرگەلەى خەرد

پەيوەستيش بىم پيیەوہ !! ئەم چەمکە وامان ليدەکات بە
ھەلسوکەوتەکانماندا بچينەوہ و کۆمەلک گۆرانکاری گەورە
بکەين و خالە زەق و لەکار کەوتووہکانى کۆمەلگا بگۆرپين ..
ئەمەش ئاسان نيیە و ھەول و ماندوو بوون و پشوووى دريژ
خايەنى دەویت .. ئىدى ھىدى ھىدى ئەم بېروايە لە خەيالەوہ
دەبیتە بنەما و لە مېشكى ھەموو تاکیکدا دەچەسپیت ، بېروا
بوونيشمان بە گۆران خۆى لە خۆيدا گۆرانکاری دىنیتە ئارا و
بېريارەکان ئاسان دەکەویتەوہ لای خەلک و ھەموو پەيوەست
دەبن پيیەوہ ، ئەوسا نەمان دەتوانى خۆمان بگريين کە کور و
کچیک پیکەوہ دابنیشن و باس لە خەونەکانى خۆيان بکەن !
ئەى چىبووہ ھۆى گۆرانکاری کە ئىستا ئازادانە جل دەپۆشن و
پيدەکەنن و پياسە دەکەن و لە شوینى مەبەستيش يەکدى
دەدوينن و دەبينن !
بلىين و نەلئين ئەبیت دان بەوہدا بنئين کە ئەو
گۆرانکاریيانەى بەسەر ناوچەکەماندا ھاتووہ دەرگايەكى
گەورەى لەسەر زانيارىيە ھەمە چەشنەکان کردۆتەوہ و لىيەوہ
ئیمەش بە خۆدا دەچينەوہ و پابەند دەبين پيیەوہ ، ئەم
بېروابوونەشە وامان ليدەکات لە کاروانى ژييانى نوى جوودا و
جینەميين.

ئەم دەستە جەنگە بۆرگەلەى خەرد

#####

دش و براژن

ژنى كورد ھەمىشە قوربانى ھەموو دەردە سەرىيەكان
بووہ.. ھەمىشە مالىك يان ئامىزىك بووہ بۆ بەختەوهرى و
ئارامى لەنيو چين و تويژەكان و كۆمەلگەى كوردەواريدا ، واتە
لەگەل ھەر گۆرانكارىيەكدا مەينەتییەكى نۆى رووبەروو يان بوو
وہتەوہ ، ھەل نەرەخساوہ يا ماوہ نەلواوہ تۆزى بەخۇدا
بىتەوہ.. ساتىك پرخسىنى بەدووى خونچەكانى ژياندا بگەرى و
لئىيەوہ دونيايەكى پاك و بىگەرد بۆ خودى خوى و رەگەزە
مروىيەكەى بە دەست بەينى ، ژن و ژنخووزيش يەككە لەو
پروسانەى بەردەوام لەنيو خىزانى كوردیدا نوى دەبىتەوہ بە
ھەموو گورانكارىيە جەسەدى و ھزرىيەكانىوہ ، تا ئەمرۆكەش
بە دەردى نەزانىنى زانىارىيەوہ دەتلىنەوہ و تۆلەى خويان
لەبرى ئەوہى لە رۆژگار بکەنەوہ بە چينە بە سۆزەكەى خويانى
دەپژن !

ئى و خىزانە جەلگەرى ئۆزى خىزانە

دش و براژن: كه دوو فاكتهرن مەبەستمانە لىي بدويين ، ئەم دەستەواژانە ھەرووكيان ميين و پشتي يەكن و زور شت پيكيانەو دەبەستيت و دانوييان لەگەل يەك ناكوليت ! كاتيك كور ژن دينيت خوشكەكان دەبنە دش بۆ بووكي و بووكيش دەبيته براژن بۆ دش ، دش وا بير دەكاتەوہ كه چەند وەختە لەگەل براكەيان ھاو تەبابوون و بيەك ھەليان نەكردوہ .. ئەمىستاكه بووكي بوو تە خواھنى و ئيمەي فەرامۆش كړدوہ .. واتە تاوانبار بووكييە !! بووكيش بى ئەوہى ئاگاي لە ھيچ پيلانيك بيت بۆ ئەم دوژمن كارييە تاوانبار دەكرت ، كه بريارى ھاوسەر دروستكردنيدا مەبەستى بوو لە ژييانى تەنيايي رزگارى بى و ژينيكي ھاوبەش و نوئ بۆ خوى بنيات بنيت .. ئىستا بيئەوہى ھەوينيش بيت بۆ كيشە بوو تە براژنى كەسانيك لە ھيچ و خورايى شەرى پى دەفرۆشن ! چۆن بەرگري لە خوى بكات ؟ يا ئەو تە گوئ بە ھيچ نادا و وەك خوشك ھەلسوكەوتيان لەگەل دەكا و ھول دەدا تيان بگەيەنيت كه ئەم نەبوو تە ريگر لە بەردەم خوشك و برايەتياندا .. بەلكو ئەم ھىندەي ديكە خوشەويستى دەچينى لە نيوانياندا ، يا بە شيوازيكى ديكە ئەوان ھەرچيەكيان وت ئەم پيچەوانەيان ئەوہستى .. يا راستەوخۆ بۆ براى خوشكاني دەگيرتەوہ !

ئەم دەستەواژانە ھەرووكيان ميين و پشتي يەكن و زور شت پيكيانەو دەبەستيت و دانوييان لەگەل يەك ناكوليت ! كاتيك كور ژن دينيت خوشكەكان دەبنە دش بۆ بووكي و بووكيش دەبيته براژن بۆ دش ، دش وا بير دەكاتەوہ كه چەند وەختە لەگەل براكەيان ھاو تەبابوون و بيەك ھەليان نەكردوہ .. ئەمىستاكه بووكي بوو تە خواھنى و ئيمەي فەرامۆش كړدوہ .. واتە تاوانبار بووكييە !! بووكيش بى ئەوہى ئاگاي لە ھيچ پيلانيك بيت بۆ ئەم دوژمن كارييە تاوانبار دەكرت ، كه بريارى ھاوسەر دروستكردنيدا مەبەستى بوو لە ژييانى تەنيايي رزگارى بى و ژينيكي ھاوبەش و نوئ بۆ خوى بنيات بنيت .. ئىستا بيئەوہى ھەوينيش بيت بۆ كيشە بوو تە براژنى كەسانيك لە ھيچ و خورايى شەرى پى دەفرۆشن ! چۆن بەرگري لە خوى بكات ؟ يا ئەو تە گوئ بە ھيچ نادا و وەك خوشك ھەلسوكەوتيان لەگەل دەكا و ھول دەدا تيان بگەيەنيت كه ئەم نەبوو تە ريگر لە بەردەم خوشك و برايەتياندا .. بەلكو ئەم ھىندەي ديكە خوشەويستى دەچينى لە نيوانياندا ، يا بە شيوازيكى ديكە ئەوان ھەرچيەكيان وت ئەم پيچەوانەيان ئەوہستى .. يا راستەوخۆ بۆ براى خوشكاني دەگيرتەوہ !

بەمەش ناشتى بەر قەرار نابى و تا بيت جەنگ نزيك دەكەويتەوہ ، دشەكانيش كه لە ئيرەبيدا خويان دەبيننەوہ كه شوويان نەكردوہ و مال و ميديان پيکەوہ نەناوہ و ئەو ھاوپيەيان دەستنیشان نەكردوہ تا لەگەلیدا پيکەوہ بخيننەوہ و چيژ لە ژييانى تازەيان وەربگرن ، لەلایەكى ديكەوہ ھەست دەكەن براكەيان ھەموو ئەو سۆز و خوشەويستییەي كه ئەوسا ئەيدا بە ئەمان ئىستا ھەر ھەمووى بۆ بووكييە و ئيمەي لى بيەش كړدوہ ! جا پيوستە ھەرچى زووہ بە ھەر شيوہيەك بيت بووكي لەبەر چا و بخەين و بە ھەموومان جواترين بووكي ديكەي بۆ دەھينين ، ئەمەش پوختە سيناريويەكى نوپيە كه ھەر خويان واتە ژنان بۆ خويانى دروست دەكەنەوہ .. ھەر خوشييان دەبنە قورباني بە ھەلە بيركردنەويان ، وەكاتى كه دشەش شوو دەكات و مال پيکەوہ دەنيت وا نەزانن گەشت بە مراز كوتايى بە پيلانەكاني دينى .. نا بە پيچەوانەوہ بە شيوازيكى نووترو بە چەك و تفاقى بەھيژترەوہ ديئەوہ مەيدانى شەر !!

ئەم دەستەواژانە ھەرووكيان ميين و پشتي يەكن و زور شت پيكيانەو دەبەستيت و دانوييان لەگەل يەك ناكوليت ! كاتيك كور ژن دينيت خوشكەكان دەبنە دش بۆ بووكي و بووكيش دەبيته براژن بۆ دش ، دش وا بير دەكاتەوہ كه چەند وەختە لەگەل براكەيان ھاو تەبابوون و بيەك ھەليان نەكردوہ .. ئەمىستاكه بووكي بوو تە خواھنى و ئيمەي فەرامۆش كړدوہ .. واتە تاوانبار بووكييە !! بووكيش بى ئەوہى ئاگاي لە ھيچ پيلانيك بيت بۆ ئەم دوژمن كارييە تاوانبار دەكرت ، كه بريارى ھاوسەر دروستكردنيدا مەبەستى بوو لە ژييانى تەنيايي رزگارى بى و ژينيكي ھاوبەش و نوئ بۆ خوى بنيات بنيت .. ئىستا بيئەوہى ھەوينيش بيت بۆ كيشە بوو تە براژنى كەسانيك لە ھيچ و خورايى شەرى پى دەفرۆشن ! چۆن بەرگري لە خوى بكات ؟ يا ئەو تە گوئ بە ھيچ نادا و وەك خوشك ھەلسوكەوتيان لەگەل دەكا و ھول دەدا تيان بگەيەنيت كه ئەم نەبوو تە ريگر لە بەردەم خوشك و برايەتياندا .. بەلكو ئەم ھىندەي ديكە خوشەويستى دەچينى لە نيوانياندا ، يا بە شيوازيكى ديكە ئەوان ھەرچيەكيان وت ئەم پيچەوانەيان ئەوہستى .. يا راستەوخۆ بۆ براى خوشكاني دەگيرتەوہ !

#####

هيوهر ژن ..

هنگاونان يه کيکه له و فاکته رانه ي به رده و امبووني ژيني
پيوه بنده ، ليوه ي ده تواني ئاينده يه کي چاوه پرواننه کراوي
پي به دست بي ، به ئه نجام داني ئه م پرؤسه يه هيو ابوونه به
سبه يني و سه رکه وتنه به سه ر ديوه زمه کاني سانسور و رماندني
ديواره کاني کويلله بوونه .. به مهر جيک به رنامه مان هه بيټ بوي !
ده تواني ئه فراندن بخولقي نري .. به لام لاي ئيمه ي بي
پرؤگرام سه رکو و تکردي هاوشانه کانمانه و تهنيا و بيبال
ريکردنه ! ئه م ريپر وهش له بهر ئه وه ي مه به ستت تهنه
به ده سته ي ناني خو زگه کاني خو ته و ئاو کردنه ژير ئه واني
ديکيه .. سه رکه وتن به ده ست ناهينيت ..

کيناله نيار

کيناله نيار

سي و خداسه خداسه خداسه خداسه

چەپل بە يەك دەست لىنادىت.. ھەموو پىرۇسەكانى بەردەوامى ژىيان بى ھاوكار و ھاوپرى و ھاو خەون بە دەست نايەت و نايەتە دى، لىرەو دەمەوى لەم نازناو بەدویم كە بە (ھیوەر ژن) ناو زەد كراوہ ، ئەمەش بەو دوو ژنە دەوتریت كە ھاوسەرى دووبران .. كە بە ھۆى ژن و ژنخووزى و خزمایەتییەو چۆنەتە نىو ئەو خىزانەو كە ھەموو تاكەكانى تەواوكەرى يەكدین ، بلىین و نەلىین ئەم دوو ژنە خاوەنى كەسایەتى خویمان و ھەریەكەیان لە مال و خىزانىكى سەربەخۇدا ژىيان بەسەر دەبەن.. واتە چارەنووسیان جیاوازە و گەرەكە بۇ ئایندەیان ھەنگاو بنین كە خىزانىكى ئارام و بەختەوەرە ، بەلام بە پىچەوانەو لە ئیرەى رۆژەلاتدا ئەم دوو ژنە نەك ھاوتەبا نین بۇ خوودى خویمان بەلكو دەیانەوى براكانیش لەیەك بكەن و مندالەكانیشیان كە ئامۆزان بۇ يەك لە يەكدى دابىرن !! ئەمەش چارەنووسیان بە باش بۇ ناشكىتەو جگە لەسەر لىشىواوى نەبیت ، ئەم خانووى ھەیە و بۆى لواوہ بە حوكمى كار و پىشەكەى .. ئەو نىیەتى و توانای مامناوہندە یا لاوازە ، ژنە لەبەر ئەوہى ھیوەر ژنەكەى ھەیەتى پىدادەگرى كە دەبى ئەمیش ھەبیت ، ئىدى پیاوہكە ئەگەر تووانى بەسەر ئەم داواكارىیەدا سەركەویت ئەوہ

بىر خىزانەكەى خىزانەكەى خىزانەكەى خىزانەكەى خىزانەكەى

گرفتەكە ئارام دەبیتەوہ ئەگەر نا.. ئەوہ بار و دۇخەكە بەرەو ئاقار دەپرات ، یا ئەو مندالىكى ھەیە و ئەم دوو مندالى ھەیە نابى و ناكرى ئەبى ئەویش بىكات بە دوو مندال ، یا ئەو ئۆتۆمبىلى ھەیە و ئەم نىیەتى و تا دوواى.

ئەم كىشانە یاخوود ئەم چەلەحانىیانە رۆژانە رووبەرووى ئەم خىزانانە دەبنەوہ ، ھەر ئەمەشە وای لە وشەى (ھیوەر ژن) كىرەوہ كە ناشرین بكەویتەوہ لە نىو تاكەكانى كۆمەلدا ، ھۆكارى ئەم كىشانە لە چىیەوہ سەر ھەلدەدات ؟ بىگومان لەم خالانەدا خویمان دەبىننەوہ:

1 جارى ئابوورى : يەككە لەو ھۆكارانەى بەردەوام سەرچاوہ بووہ بۇ سەرھەلدانى كىشە .. لەبەر ئەوہى بارى بژىووى لەم جۆرە كۆمەلگایانەدا زۆر لاوازە و ناتوانن وەك پىويست بژىووى رۆژانەى خویمان داىین بكەن بە ھۆى ئەو باروودۇخە سىياسىيەى بەسەرياندا سەپاوە و بىكارى رووبەرووى زۆربەى تاكەكان بووہتەوہ و ئارامى و ئاسوودەى شىواندوہ ..

2 ئاستى رۇشنىرى : ھەرچەندە ئەمەش تەواوكەرى خالى يەكەمە چۆنكە باروودۇخ ئارام نەبیت .. ماوہ نالوى بۇ خویندن و خویندنەوہ ، نەبوونى خویندنیش بىگومان ئاسوودەى ناھىنىتە ئارا ! كە ئەمەش نەبوو ماوہ نالوى بۇ خۆ چىركردنەوہ

بىر خىزانەكەى خىزانەكەى خىزانەكەى خىزانەكەى خىزانەكەى

و ھاوسەرىتى و خىزانى لىدەكە و ئىتەو و بەگپوتىن و وزەيەكى بە جۆشەو و رووبەرووى پىشھاتەكان دەبىتەو، واتە شتىك نىيە زىاد بى و بە زۆر بىسەپىنن بەسەر كەسەكاندا، ھەر ئەمە بەردەوامى بە ژىيان دەدا و زەردەخەنە لە نىو نىر و مىكاندا دەچىنى.

پىاوى رۇژھەلاتى لە پىناو دامركاندەو ھى شەھو تەكاندا نەك ژنىك بەلكو نامادەيە چەند ژنىك بۇ خۆى قۇرخ كات! لەگەل ئەو ھەشدا دەست و چاوو ئەندامى نىرىنەى تىر بوونى بۇ نىيە و ھەمىشە و ئىلە بە دووى نىچىرى سنگ بەرز و سمت پان و گۇرانى بە بەژن و بالآيدا ھەل دەدات، بەلام ئەم چەمكە تەنھا بۇ خۇدى خۆيەتى! مرۇق چەندە ھەز دەكات خۇشىيەكان دەستەبەر بكات ئەبىت نامادەش بىت ھەمان ھەز و ئارەزوو بۇ بەرامبەرەكەشى بىرخسىنىت، ژن كە كەسى دوو مە لاي ئەم جۆرە مرۇقانە چارەنووسىشى نىچىرى دەستى ئەوانە، كە لە باوك و برا و مىرد يا ھەر پىاويك بىت چىيان پى باش بىت و ھەى بەكار دەھىنن، گەر يەكىكىش بىزو بىت و لە دەرگا بدات و پەنجەرە بشكىنىت!! بە ئاپروو بەر و بى شەرەف و سۆزنى ناو زەندى دەكەن و بە تاوانى (زىنا) بەرد بارانى دەكەن، پىا و بە ئارەزوو گەمە بە جەستەى ژنەو دەكات لەم جۆرە

بىر خىل دەستە چىنار بىر خىل دەستە چىنار

كۆمەلگايانەدا .. بەبى ئەو ھى ھەست بكات مرۇقە و خاوەنى ھەمان كەسايەتییە كە ئەو ھەيەتى، بەھۆى پەيدا بوونى میدیا و گەشەسەندنى تەكنەلۇجىاوە فىلمە سىكسىيەكان روولە زىاد بوونن و بە ئارەزووى دل سەپىريان دەكرى و لىيان دەروانى، چۆنىيەتى ھەلسوكەوتەكانىش راستەوخۇ دەگوازنەو و لەگەل جەستەى ژنەكاندا بەرجەستە دەكرى، ئەم جۆرە كردارانە تام و چىژ زۆرتەر دەكەن و زووتر شەھو تە جەستەكان دەروەيىننەو .. ئەگەر لە ھەردوولاو پەراو بەكرىت، بەلام ئەم رىنادات يا نامادە نىيە داكى .. ژنى .. خوشكى .. بىگانە بەم سەپىرى ئەم جۆرە فىلمانە بكات و يا زانىارى پەيدا بكات لەو رووانەو .. ئىدى بە ھەموو شىوئەيەك بىناگا دەبىت لەو ھەست و سۆز و ھەزەى كە لە جەستەيدا ھەيە!! لە كاتىكدا كە مىيە نازانىت مىينەى خۆى لە كویداىە؟ ئەزانىت ژن مندالى دەبىت كاتىك مىرد دەكات .. ئىدى بە دوواداچوونى نىيە بۆى .. ئەگەر بشى بىت بۆى رى پىنادرىت، كاتىكىش مەسەلەى ھاوسەرگىرى دىتە ئاراو .. ھەرچەندە ئىستا تا رادەيەك بەرەو پىش چوو و كچ لەسەر خواستى خۆى كەسى بەرامبەر ھەلدەسەنگىنىت، ئىدى لەگەل سەرەتاكانى ئەم بىرپارەدا لاوازى و ترس بەرووخسارىيەو دەبىنرى زۆر بەزەقى، ئەمەش پىويست

بىر خىل دەستە چىنار بىر خىل دەستە چىنار

بەروونکردنەو ناکات چونکە لە ترسی بەیەگەشتنە لەگەڵ
 ھاوسەرەکیددا، بەھۆی نەبوونی زانیاری و ناشرینکردنی
 پرۆسەکەو سەرچاوە دەگری، کە دەشگاتە پرۆسەکە خێزانێکی
 خوشگوزەران پێک ناھێنێ. چونکە ھەر لە سەرەتاوە کێشە لە
 نیوانیاندا دروست دەبێت، وەک وتمان کۆرە زانیاری تەواوی
 ھەیە بەلام کچە نییەتی و لێشی دەترسێت! لە ھەمان کاتدا
 کۆرە شارەزایە بۆ پرۆسەى بەیەگەشتنەکە بەلام نەزانە لە
 چۆنییەتی مامەلە کردنەکەدا.. ئەگینا کێشەکە بەو شیوہیە
 نەدەکەوتەو !! مەبەستییەتی لە ماوہیەکی کەمدا .. وا دەزانیت
 رادەکات لە دەستی .. جەرگ و ھەناوی کچەى داماو ھەللووشیت
 ! ئەم جۆرە ھەلسوکەوتەش پێشینیەى ھەیە بە درێژایی میژوو ..
 پیاو ئەبێت لەو شەویدا کە شەوی پەردەى پێدەوتریت پیاوہتی
 خۆی بسەلمینیت ئەگینا نیریتی خۆی لەدەست دەدات ! کە ئەم
 بەو شیوہیە پروانیت و کچیکى ناسک و نازدار و گۆشتنى
 بکەویتە بەر دەست ھەر ئەو نییە ناخوات ئەگینا شلوو کووتى
 دەکات ، کچ کە بەترسەو ھاتووہتە ناو پرۆسەکەو و
 رووبەرووی ئەم کردەییەى کۆرەکەش دەبێتەو بەھەموو
 شیوہیەک کردەکەى لەبەرچاو دەکەویت و قیژ لەخۆی دەکاتەو و
 خۆی بەکەم دەزانیت لە ئاست ئەو کەسەى کە دەیەویت ھاوپی

ئەم دەستە جەنگە ئێرانییەکان

ئەم دەستە جەنگە ئێرانییەکان

ھەمیشەیی بێت، لێرەو ساردی سیکسی دروست دەبێت، خۆ
 ئەگەر کچە خۆینی نەبێت بێر لەو ناکریتەو کە حالەتیکى
 تەندروستی بێت .. یەکسەر شایى دەبێتە شین و جەستەى کچە
 دەبێتە مەرگیکی ھەلآلەیی بەر دەستی درندە !!

* چى بکەین بۆ ئەوہى چێژ لەژیانی ھاوسەریتیمان
 وەر بگرین؟

- بە ھەموو شیوہیەک بە دووی زانیاریدا بگەرین و پیمان
 عەیب نەبێت و بە مافی خۆمانى بزائین.

- چى بۆ خۆمان دەخوایین دەبێت بۆ ھەموو کەسیکى
 بخوایین .. نابیت قیژ لەیەکدی بکەینەو پێویستە پرۆسەکە
 ئاسایى وەر بگرین.

- پێشتر ئامادەیی خۆمان بۆ ئەنجامدانى پرۆسەکە
 ئامادەکەین لە خۆ رازاندنەو بۆ یەکدی .. لە خواردن و میوہى
 خوش لە قسە و گەمە و دەستبازى و وردە ماچ ، بەمەش
 کردەکە خۆی دروست دەبێت و تیر بوونیش مەحال دەبێت لای
 ھەردوو جەستە تامەزرۆکە ..

لە دووا پەیفدا سیکس و ئاوێزان بوون پرۆسەییەکە سۆز و
 خوشەویستى و ژینیکی پڕ لە پیکەنین لەگەڵ خۆی دینی و
 ئایندەمان جواتر دەکات ..

#####

شہوی پیردہ

کچان و کورپان خہون بہ ٹایندہی نوییانہوہ دہبینن،
ہہمیشہ حہز دہکن گورپان بہسہر لاپہرہی پورژانی
تہمہنیاندا بہینن، یہکیک لہو پروسانہی کہ گہنجانی

پوڙهه لاتی شه و نخونی پیوه ده چیژن گوږانی به هاوسه ر بوونه.. که کوږان هه میسه بیر له وه ده که نه وه.. نه و دلخوازه کی بی ناینده ی له که لدا ته واو که نه؟ هه روه ها کچانیس به هه مان شیواز هه میسه چاوه نوږی نه وه ن تهستی رهی خه ونه کانیا ن بیته دی، هه رچه نده سه رده می نه مږو وه که شه وه زهنگه کانی دوینی نه ماوه ا هه ردوولا به بږوای یه کدی بږیار له چاره نویسی یه کدی ده دن و ئاههنگی به هاوسه ربوون دروست ده که ن .

یه کیک له و کی شانیه ی که پووبه پووی هه ردو و ده بیته وه.. ترسه له شه وی به یه که گیشتن واته شه وی په رده، کو مه لی دل له پاوکی و دوودلی پووبه پووی کچه و کوږهش ده بیته وه، زوږجار بی نیومانه که شپرز ه بییه کی زوږ له هه لسوکه وتی کوږه دا ده بی نری ا له هه مان کاتدا زهرد هه لگه ران به سیمای کچانه وه ده بی نری له پوژانی ده ستگیرانیدا، نه مهش ته نها ده گه ریته وه بو بواره کو مه لایه تی ه که و نه و بار و دوخه ی نه و گه نجانیه ی تیا په روه رده بووه.. نه زانین یا نه بونی زانستی سیکس و ئاشنانه بوونی گه نجان پیی و

سی و خدایه جفایه اوره کالی خیرد

ترس لیی! هه میسه وا راهی نراوین، به نسبه ت کوږانه وه ده بی شه وی زاوای خو ی بسه لمینی به دوو تنو ک خوینی دامینی کچه! نه مهش تا ئیستا له ناوماندا ماوه ته وه و له زوږ درامای ته له فزیونی دا نه مه به رجه سته کراوه، ترسی کوږ له وه یه که نه توانی نه وه بسه لمینی.. هه رچه نده هه ندی حاله تی ته ندروستی دیته ئارا که نه توانری له و شه وه دا نه وه بکری .

سه بارت به کچانیس زوږجار بیستومانه لی ر ه و له وی که چهنده دامین ئازاری دی له کاتی به یه که گیشتن دا.. مامه له کردنی کوږه له م کاتدا و شکاندن ی په رده ی شه رم که له وه و پیس نه مه نه بووه، له هه مووی گرنگتر بوون و نه بوونی خوینه له کاتی نه نجامدانی نه م پروسه یه دا که وا راهی نراوین به بوونی خوین روو سوری دیته ئارا و نه بوونی خوین رسوایی دینیته ئارا! که زوږجار وه ک و تمان لایه نی ته ندروستی به شیوه یه کی تر بی نه نجام به نه بوونی خوین بکه ویته وه!

نه م بابه ته ئاو زوږ ده بات له کو تایی دا نه وه ده لیم که پروسه ی به هاوسه ربوون گوږانی کی نوییه له ژیان ی

کلیه اثار

بسیار خیر

ههردوولادا پيويسته بهوپهري خوشهويستيهوه لهوشهوه
ياخوود لهو ژييانه نوويه پروانين بهچاويكي زانستيانه بوئي
بچين مهشترسن هينده بهتام و بوئه گه بزادن مامه لهي
لهگه لدا بگه ن ههركيز ليئي تيئر نابن.

#####

کتابخانه

پهنا خايل

سي و خداسه خدایه گه گه گه گه

**ماره يي و ..
فرۆشتني جهسته يه كي مؤمياکراو ..**

سەمەرە نەبى بەلاتانەۋە زۇرن ئەۋ بابەتانەى كە
لەمپۇدا دەبنە جىگەى پىكەننن .. لە ھەمان كاتدا
دەپرسىن چۇنە تا ئىستا مروۋە ئەم جۇرە
بۇچوونانەى پەپرەۋە كىردوۋە ؟

كاتى پىرۇسەى بەھاوسەربوون دىتە ئارا باوان
كۆمەلى زنجىر مارەىى لە پى و جەستەى
مۇمياكراوى كچ دەبەستىن .. بەلكو سبەىنى كە
جىابۇۋە پەكى نەكەۋى و بەۋ بىمەى پىاۋ بۇى
دەپرىتەۋە پىى بىى !! باشە ئىمە بۇ پىر لە جىابوونەۋە
بكەىنەۋە ؟ بۇ بەخشندەىى نەبەخشىنە ئەۋ چەپكە
گولە تا ھەمىشە پىكەۋە بىخىنەۋە ؟! يا كچ خاۋەن
كەسايەتتەىكى تەۋاۋە .. سبەىنى كە جىابوۋە ۋە بۇ
چاۋەپىى يەكى بى بەخىۋوى بكا و دەست پان بكا تەۋە
بۇ ئەم و ئەۋ .. ئەى بۇ خۇى بىر لە بىرۋوى خۇى
نەكاتەۋە .. چى كەمترە لە كەسەكانى دى ؟! يا دەلىن
گوايە كورەى پىدەبەستىتەۋە .. بۇ ئەۋەى ھەرگىز
جىا نەبىتەۋە !! نا زۇر بەھەلەدا چوون .. ئەۋانەى
بە سەماى ئەم دىاردەىەۋە ھەلدەپەرن ! چونكە مروۋە
ئازەل نىيە بىستىرتەۋە ! نەك چەند سەد لىرە بەلكو

كىشە ھاتە ئارا .. دەئەۋەندە بى لە يەكدى
جوودا دەبنەۋە ! ئەمە پەيامى ژىيانە .. ئەۋ دوۋانە
بىرپارى لەسەر دەدەن نەك من و تو ؟ با بۇ خۇمان
دەست بخەىنە ژىر سەرمان بە ئاۋازى بىر كىردنەۋەى
ئىمە و مانان .. ھەرگىز ناتۋانن مالىكى پىر لە
ئەۋىن بىرپىنن ! دەبا ھاۋكارىان بىن .. دەبا
ھاۋ سۇزىان بىن .. نەك بە ھەندى بىر و
بۇچوون بىنەماى كەسايەتتەىان دىارى بكەىن ..
ۋەك ئەم جۇرە ئاخاوتنانە :

- ئەۋ كورە ئىشى چىيە ؟
- جوۋانە ؟
- ۋەزەى مادى چۇنە ؟
- بە دلى خۇتە ؟

پاش ماۋەىەكى دى ئەم جۇرە قسانەش دىنە
سەرى :

- تووخوۋا ئەۋە شوۋە كىردوۋتە ؟
- كچى بۇ ۋازى لى ناھىنى ؟
- ۋەللأ من بىم لە جىاتى تو خۇم لە ئالتوونا زەرد
دەكەم !

- قىروسىيا قەرزىرە تۆبلى چى .. بۇ ژنى
ھىناوھ ؟

ئەمانە و زۆر شتى دىكە .. كاتى ئەوھ ھاتووھ بەخۇماندا
بچىنەوھ و ئەم جۆرە بابەتەنە كە بەستەرمەندا داسەپپىوھ تا
ئىستا چىدى نەھىلىن بەردەوامى ھەبى .. كۆمەلى بىنەماي
دىكە خىزمەت بەمرۆۋە بەھىنىنە ئارا.

#####

كىتابخان

بىرەنە خەلىپ

ئى و خىداستە خەلىپ ئۆزەكالى خىدا

بىئىروابوون ..

ھاندەرىكە بۇ خۆكۈشتىن ..

زۇرچار لىرەو لەۋى دەبىستىن كە فلان بىريار كە زۇرىنەى
بىرى مروڧايەتى بۇ خۇى قۇرخ كىردوۋە بەكرەدە داھىنانەكانى و
ھەموو لايەك كىردويانەتە بنەما بۇ بەردەوامى ژىيان و رۇژانە
بەكار دەھىنرى و توپۇزىنەۋەى چىرى لەسەر دەكرى لەزۇرىنەى
زانكۇكانى دنياۋا، لەناكاۋ دەبىستىن لەرىى سەردىرو مانشىتى
بلاۋكراۋەكانەۋە كەھەستاۋە بەخۆكۈشتىن .. بەھەر ھۆيەك بىت
كۆمەلىك پىرسىار دەورۇژىنى، لىرەۋە دەپرسىن ئايا ھۆكارى
ھانا بىردن بۇ خۆكۈشتىن دەبىت سەرچاۋەكەى چى لەپشتەۋە
بىت؟ بۇ زياتر بەپىز كىردنى بابەتەكە و ھۆگر بونتان پىيەۋە
نمۇنە لەسەر ئەم بىريار و ھونەر دۇستانە دىننەۋە :

- قانكۇغ : پاش شىتېبون خۇى كوۋشت كە زانى ھىچ دەروازەيەكى نەماۋە بۇ بەردەوامىبون ..
- جىچ يۇنگ : ھەستا بە كوۋشتىنى ھاوسەرەكەى و خۇشى كىردە قووربانى گولەيەك ..
- شارل پوۋايە : خۇى و ھاوسەرەكەى و كۆرپەكەى پىكەۋە خۇيان كوۋشت ..

ئەم سى نمۇنەيە كۆمەلىك پىرسىار دەورۇژىنى .. من بى
ھىوابووم و ھىچ پەنجەرەيەك شك نابەم لىيەۋە پىروانمە سبەينى
ھەلدەستم بە خۆكۈشتىن !! بەلام ھاوسەر بۇ ؟ ئايا ئەو خاۋەن
خودىكى دىكە نىيە ؟ كى دەلى واپىر دەكاتەۋە ؟ يا منداۋ كە
جوانتتىن خورپەى ژىيان تيا ھەلدەقولى .. بە ھىچ شىۋە و
بنەمايەك بىر لە خۆكۈشتىن ناكاتەۋە .. ناكىرى بە ھۆى منەۋە
كەسانى تىرىش بىنە قوربانى ئەندىشەكانى من !! تۇپلەى
رۇحەكان ھىندە ئاۋىتەى يەكدى بوۋىتت نەتوانن بى يەك
ھەلبەكەن و پىكەۋە بىريار لە چارەننوسىكى نادىيار و ترسناك
بەنەۋە ؟ ئەمەيان زۇر گران دەكەۋىتەۋە و بنەمايەك لەمەدا
نابىننەۋە !!

- ئالان دىلۇن : كە ھەموومان پىى ئاشناين .. خۇى كوۋشت ! لە كاتىكدا ھەموو كارە داھىنانەكانى و رۇلە جوانەكانىمان دىوۋە ، پىدەچىت گەشتىتە پىروايەك كە بلىت ئەۋەى لە توانامدا بوو كىردم ئىدى ژىيان بۇ من پىۋىست نىيە !! ئەمەش لە پىروايەكى پۇلاينەۋە سەرچەۋە دەگرى و خۇشەۋىستىيەتى بۇ مروڧايەتى و كەم كەس دەتوانن بگەنە ئەو پىروايە ..

• ئەدۈۋەت ھېتلىەر : سەركردەي نازىيەكان و بكووژى نزيكەي (60) مليون كەس ھەستا بە كوشتنى خۇي و ھاوسەرەكەي ، ئەمەش پاش ئەۋەي توۋانى ھەموو دېرندەيىك بەرامبەر مۇۋاپىقەتتە بەرپا بكا و بە شكستى دەزانى خۇي و ھاوسەرى ۋەك كۆيلىلەيەك بېيىنئەۋە و ھىچ دەركەيەكى ئەما بە دەستەۋە بۇ بەردەۋامبوۋنى لەسەر كوشت و بېرى .. ناچار گەشتە ئەۋ بېروايە ..

• مارلېن مۇنرۇ : بە ھەپى ۋالىيۇم خۇي كوشت .. لە پاش خۇشى لە نيو كەل و پەل و پارە و زېرەكانىدا نووسراۋيكي لە بانكى (مانھاتن) لە نيويۇرك جىھىشت كە پىۋىست بە روونكردنەۋە ناكات لەسەرى بدويىن خۇي ھەموو شتىك بە ژنان دەلئيت كە ھۆكارى خۇكوشتنەكەيەتى : (خۇتان بپارىژن لە ناۋبانگ دەركردن و لەۋانەي بە گلۇپى رەنگاۋ رەنگ ھىرش دەكەنە سەرت و دەتپازىننەۋە ، من چارەپەشتريىن ئافرەت بووم لەم سەر زەمىنە .. چونكە نەمتۋانى بېمە دايك !!) ..

دەكرىت لەم گۆشەنىگايەۋە بېرسىن : ئايا مۇۋەدەتۋانئيت بە خۇ كوشتن بگاتە ئامانچ و كۆتايى ھىنان بە كىشەكانى .. يا راكردنە لىي و بى تۋانايە و خۇي دەداتە دەستى قەدەر و بە تەنھا چارەسەرى لە پىنۋوس دەدات بۇ رزگار بوون لىي ؟ بەلام

ئىككى خىل ھېسابتا چىقىرىۋېتىلگەن

ئەم بېرمەندانەي كە باسما لىۋە كردن ناكرىت بە كەسى ئاسايى لە پىنۋوسى بەدىن و كە ھاناش دەبەن بۇ ئەم چەمكە دەبىت لە پىشتى ئەم شتانەۋە كۆمەلىك گومان ھەبن كە ئىمە دركمان پىي نەبىرەبىت ..

گەلى كوردىش لەم كىشەيە بەدەر نىيە .. بەشىۋەيەكى گىشتى بەرچاۋ دەكەۋى بە تايبەت ژنان ئەۋىش لە رىي خۇ سوتان كە زۇر بە نازارتەرە لە خۇ كوشتن بە فېشەك يان بە چەقۇ ! پىاۋانمان بە شىۋەيەك ۋەك ئەۋەي كە ھەيە لە دىنيادا سەير بگەين بەلام ژنانمان بە شىۋەيەكى تايبەتمەند دەبىت لىي بېروانىن .

كۆمەلگەي كوردى بەھۋى نەبوۋنى سەكۆيەكى سەربەخۇ بۇ پانتايى دەسەلات .. داگىركارى و دوژمنكارى لەھەموو روويەكى ژىيانەۋە .. بەردەۋام ژىر دەستەيى و بەرەنگارىبوۋنەۋەي ھەمىشەيى جۇرىك لە داپراۋ لە مۇۋقى كوردا بەدەدەكرىت ، ژنانىش كە ھەمىشە رووبەروۋى پىرسىيارە قىزەۋنەكانى كۆمەلگەي كوردى بوۋنەتەۋە بە بىيانوۋى شەرەف و پەيوەست بوون بە داۋىنەۋە كە (مى) ن دەبىت كەرامەتى خۇي و كەس و كارى و ناۋچەكەي بپارىژىت بە قوربانى دان بە ھەموو شتىكى ! لەمەۋپىش تاك تاك دەبىنرا كە ھەلوۋىست

ئىككى خىل ھېسابتا چىقىرىۋېتىلگەن

بەھوكمى ئەۋەى زۆربەى كات لەمالەۋەن و لەئاگر نزيكن ..
 لەھەمان كاتدا نەبوونى ھاوپرى دۆست بېپرواىى دروست دەكات
 و بە مۆتلەقى بېپار لە چارەنووسىكى رەش دەدات ، لەگەل
 ئەۋەشدا لەكاتى ئەنجامدانى تاوانەكەدا كەسىك ھەبىت پىيى
 رابگات و لە رووى دەروونىيەۋە ھىوريكاتەۋە پەشىمان دەبىتەۋە
 و كار لە كار ناترازى.

بۇ بەپرشت كردن و بېروابوونى ئىۋە بەو تاوانە گەۋرەيە
 ئامارىكمان لەسەر خۆسوتاندن ئامادەكردۋە كە تايبەتە بە
 تەنھا يەك نەخۇشخانە بۇ سالى (2004) كە چەندە رىژەى ئەم
 خەۋنە نەگريسە بلاۋە لە نىۋماندا .. با بە ھەموومان ھەۋالبدەين
 بۇ كەمبوونەۋەى و لە ئەنجامدا نەمانى بۇ يەكجارى ، چونكە
 چارەسەر نىيە بۇ كىشەكان و راكردنە لەو گەۋھەرەى كە پىيى
 دەلېن ژىيان :

ئامارى سوتاوەكان

بۇ سالى (2004) نەخۇشخانەى ئىمىرجنسى لە سلىمانى

- * كۆى سوتاو (325) كەس ..
- * پىياو (123) كەس ..
- * ژن (202) كەس ..

تياياندا بېينرىت بۇ نمونە (رەدووكەۋتن) كە قبول
 نەكردنى خواستەكانى خىزانە پاشان كۆمەلگەشە .. لەگەل
 ئەۋەى دەيەۋى و خەۋنى پىۋە دەبىنى دەپرات ! لە ھەمان
 كاتىشدا سوورىش دەزانىت ئەنجامى باش نىيە بەلام بېپارى
 خۆى دەدات ، لە ئىستاشدا ھەرچەندە ژىيان ھەنگاۋى باشى
 ناۋە و زۆرىك لە خواستەكان بەرجەستەكراۋە بەلام گرفتەكان
 لە زۆربووندان .. رۆژانە دەبىستىن كە فلان ژن كوژراۋە يان
 خۆى سوتاندۋە ..

بە ھۆى ئەو گۆرانكارىيانەى ھاتۆتە دنياۋە لە رىيى
 كەنالەكانى راگەياندن و تۆرەكانى ئىنتەرنىت و ھاتوچۆى
 بەردەوامەۋە .. جۆرىك ئاشنايەتى دروست بوۋە لەگەل داب و
 نەرىتى گەلانى دىكەدا ، ھاۋبەستەبوونى ئىمەش بە داب و
 نەرىتەۋە زۆرىك لە خەۋنەكانى لى قۆرخ كردوين ! ئەوسا ئەو
 شتانەمان نەدەبىنى بەلام ئىستا ھەموۋى دەبىنن ئەمەش
 ھاندەرىكى پۇلاينە كە لە پىستى خۇمان بىينەدەرو شتەكانمان
 پى قبول نەبىت ! كۆمەلگاش خاۋەنى سىستەمى باوكسالارىيە
 و رى بەھەموو شتىك نادات .. نەبوونى رۇشنىپىرى و
 بىركردنەۋەش وا لە كەسەكان دەكات كەبىر لە خۆسوتاندن
 بكنەۋە .. تاكە شتىش كە لەم كەسانەۋە نزيك بىت (نەۋت)ە

بۇ سالى خۇشخانەى ئىمىرجنسى لە سلىمانى

بۇ سالى خۇشخانەى ئىمىرجنسى لە سلىمانى

#####

کتابخانه

پارسه خلیج

سی و چهارمین جلد کتابخانه خلیج

- * مردوو (63) کهس ..
- * زیندوو (262) کهس ..
- * پیاوی مردوو (12) کهس ..
- * پیاوی زیندوو (111) کهس ..
- * ژنی مردوو (51) کهس ..
- * ژنی زیندوو (151) کهس ..

ناماری به کار هیئراو بؤمه بهستی خو سوتاندن

- نهوت (97) کهس ..
- بهنزین و گاز و روئن (48) کهس ..
- غاز (39) کهس ..
- پهره مز (34) کهس ..
- ناوی گهرم (33) کهس ..
- ته باخی نهوت (31) کهس ..
- کاره با و بروسکه (14) کهس ..
- زؤپا و عه لادین (11) کهس ..
- له حیم و دهرمان و قیر (8) کهس ..
- ته نوور (6) کهس ..
- چه شوه و ته قینه وه (4) کهس ..

ئارەزوى حەزەكانى مامەلەى پىۋە نەكات و كپىن و
فروشتنى پىۋە نەكات و وەك مرويەك لىى بدوى ..
ژن و پىاو دوو رەگەزى مرۆن .. راستە جىاوازيان ھەيە بەلام
وەك كەسايەتى دوو مرويى پىرا و پىرن لە ھەموو
دەستەواژەكانى بوونەوەر ، واتە پىۋىستە ھەموو مافىكيان
وەك يەك بۆ فەراھەم بکړيټ .. نەھيلىرىټ لايەكيان لاکەى
دیکەيان بەش خوراو بکات .

پىاو پشت بەستوو بە ميژوويەكى پرتووند و تىژى و كۆمەليک
دين و هيژو و بازوو ھەموو دەسلەتەكانى بۆ خوى داناو و ژنى
کردۆتە نيچىرى خوى .. وەك باوك بە ئارەزوو بە شووى دەدا ..
وەك برا ھەمان دەورى باوك دەبينيټەو ھە ئەو لە ئارادا نەبوو ..
وەك ميژد بە ئارەزوو مارەى دەكات ھەچ كاتى بيژار بوو تەلاقى
دەدات .. وەتا چواريش بۆى ھەيە مارەى بکات و بيهيټى ،
ليژدا چى ماوئەو ھە بۆ ژن ؟ ھەلگرتنى منال نۆ مانگ بە
پيىستى سەك .. ئەمە بۆ يەك منال ! تا گەرە دەبى دەبى
بيلاويټى و خوى بکاتە قوربان .. بە دريژايى كاتەكانى تەمەن
لە مال و ژنى مال و كابانى مال و قاپ و قاچاخ شتن و
گسکدان .. ھتد ، پيکەنين قەدەغەيە ! بەر ئاويټنە عەيبە ! چوونە

پىۋە كراوہ !! وەك ئەوھى كالايەكى بيىبايەخ بى ..
ھەميشە دەسكەلاى دەستى پىاو بى ، ئەم دياردەيە
تائىستا ماوہ كە منداليكى كچ لە دايك دەبى
دەوروبەرى ھەموو رووگرژ دەكەن .. كە نييرينەيەك چاو
ھەلديټى ھەموو دەيگەنە سەما و گوټرانى ، لە ھەمووى
سەيرتر ھەموومان بە شان و بال و ئەگريجە و زولف و
گوټناى ئاليدا ھەل دەدەين .. بانىكە و دووھەوا ئەوھەمان
لە چى و ئەمەمان لە چى ؟ ئەمانە و زۆر شتى ديكە كە
وامان ليژدا كائىستىك بکەين ! چيتر نەھيلىن
بەسەرماندا تيټپەر ببيټ .

(بەسى بەرد جەلاليت .. بەسى بەرد جەراميت ..)

تەلاق كە دەمووى لە بارەيەو ھەنديكى لى
بدويم و كەميك نيگاي ئىوھى پىۋە خەريك كەم ..
دەبى چى وامان ليىبكات پابەندى ئەم دەستەواژە
قىرەونىيانە بين ؟ تاكەى ملكەچ كەين بۆ
بىپارەكانى .. تاكەى پىاوى رەگەزى مرۆ بە خويدا
ناچيټەو ھە چيتر ژن نەكاتە دەسكەلاى دەستى و بە

ئارەزووی خۆيان ئاينده ديارى نەكەن.. ئەمە دەبى چ شتىكى
ئارەواي لە پشتەو بە بى وەك چاوەپروانى دەكەن ، ئەمانە و زۆر
شتى دىكە .. بۇ زياتر بە چىزگىردنى بابەتەكە لەگەل مامۇستا (
عارف رەحيم مەحمود) لە لىژنەى فتواى مزگەوتى كاك
ئەحمەدى شىخ لە سلىمانى ئەم باسەم وروژاند .. بەهيوام
شتىك دروستكا و چىتر دانەمىنن لە ناست هىچ شتىك ..
ئەمەشە واما لىدەكات جل و بەرگەكانمان بگۆرپىن و كۆمەلىك
دەستەواژەى گىرنگ تايبەت بە مروفايەتى بەينىنە گۆرى ..

* تەلاق چى دەگەيەنى .. دەكرى لەو بارەيەو شتىكم پى
بلىنى ؟

- تەنھا جىيا بوونەوەى نىوان ژن و مىردىك دەگەيەنى .. كە
هاوسەرن پىكەو و هىچى تر.

* ئىسلام چۆن لە پرۆسەى تەلاق دەپروانى ؟

- خواي گەورە سەبارەت بە تەلاق خۇشحال نىيە و قىنى
لىيەتى ! كەواتە لە ئىسلامدا شتىكى چاك نىيە و بە خراب لە
پىنوس دەدرى .. چونكە ئەبىتە ھوى تىكچوونى خىزانىك و
لەناو بردنى خۇشەويستىيەك ..

* پىياو تەلاقى نەكردۆتە ھۆكارىك بۇ بەئارەزوو بەكارھىنانى
ژن؟

دەرەو توشى ھەلەت دەكات ! بە تەنھا لەگەل كەسدا نەپۆى !
ئەمانە و زۆرى تىش.

لىرەدا دەمەوى وەك ژن و مافە كەمايەتییەكانى .. ئەم خالانە
ديارى بكەم و لە سەرى سوور بم تا وەك پىياو دەنگ و رەنگ و
هاوسەنگيان بنرخىنم :

* بپىارى تەلاق لە دەست ھەردوولادابى نەك ھەر بەدەستى
پىياو بى ؟ يا ئەگەر بدرىتە دەست ژن .. بۇ ھەر دەبى پىياو
بىداتى ؟

* بۇ دوواى سى (عادە) پىياو بۆى ھەبى ژنى خوى
مارەكاتەو .. باشە بۇ بى ئەو مەرجه چارەسەر لەلايەن
ھەردوولاو نەبى ؟

* تاكەى كچ و كور قوربانى دەستى دايك و باوك بن و بە
ئارەزووی ھەزى خۆيان ئايندەى تەم و مژاويان بۇ دىارى
بكەن ؟

ھەموو ئەو دەزانين ھەز و بىرکردنەو ھى ئىمە جىيايە
لەگەل مندالەكانمان و چۆنىيەتى بىرکردنەويان .. ئىدى بۇ واز
نەھىنن بە ئارەزووی خۆيان بپىار لە چارەنوسى خۆيان بەن
يا زۆرجار كچە بە ھوى ھەرچىيەكەو بە بى شووناكات !
ھەزارھا بالۆرى بۇ لىدەدەن ، كورەش ھەرەھا بۇ بە

- پيغهمبەر (ص) ئەفەرمووى (الطلاق يتعلق بالرجال والعدة بالنساء) ماناى واىە تەلّاق تايبەتە بە پياو وئەتوانى ژنى خوى تەلّاق بدات ، ژن ناتوانى ئەو بېريارە بدات ! ئەمە پيى ناوترى بەكارهينان (الاستغلال) ، ھەروھما لە ھەديسيكى ديكەدا بەم شيوھيە ئەفەرمووى (انما الطلاق لمن اخذ بالساق) تەلّاق بۇ كەسيكە كە ژنى ھەبيت .. ناتوانى ژنى يەكيكى كە تەلّاق بدات ، ئەمە تەنھا پەيوھندى بە پياوھوھ ھەيە ..

* ژن بۇ ناتوانى ئەو بېريارە بدات خۇ زۇرچار دەبيستين كە خواى گەورە جياوازى لە نيو كەسەكاندا ناكات ؟

- ژن ئەتوانى ئەو بېريارە بدات كاتيك ميئردەكەى ريگەى پيبدات كە لە شەرعاً پيى دەلّين (التفریق) ، ئەگەر پياوھەكى وتى : (طلقي النفسك) واتە خۆت تەلّاق بدە .. (ليئرهشدا ھەر دەبى خوى خۇ تەلّاق بدات .. بوى نيبە پياوھەكى تەلّاق بدات - نووسەر) ئەويش لە وەلامدا دەلى (طلقت النفسى) واتە خۆم تەلّاق دا .. ليئرهدا تەلّاقەكە دەكەوى كە ژن تەلّاقەكەى خست ! * تەلّاق تەنھا بۇ بەستنهوھى ژن و پياوھە بەيەكەورە و ھيچى تر ؟

- بيگومان تەلّاق چەند وتەيەكى راستگۆن لە شەرعاً (تەلّاق ، فيراق ، سەراح) بۇ بەستنهوھى ژن و پياوھە بەيەكەورە ئەمەش بە (نيكاح) ماناى بە زەواج و مارەكردن پيىكەورە ھەلّال دەبن ، ئەمە وتانە بەچى چارەسەر دەبى يا بەچى لادەچى ؟ وەك چۆن كەردنەوھى گريئەك بەكەردنەوھى گريئەكەيە .. دووبارە چارەسەرى تەلّاقيش كەردنەوھى ئەو گريئەندەيە ، ئەو وتەيە ديئە جى و ئەو ژن و ميئردە لەيەك جيا دەبنەوھە ، (مناليش با بۇخويان سىر بخۆن و زورنا ليئبدەن - نووسەر) .

* زورى تەلّاق بۇچى دەگەرئيتەوھە .. بەبۇچوونى ئيوھەكى ليئزئەى فتوا بۇ چارەسەرى كيشەكان بەپيى دين ؟

- يەكى لە نيشانەكانى ئاخىر زەمان ئەوھيە كە تەلّاق زۇر ئەبى .. ئەمە ئەگەرئيتەوھە بۇچى ؟ ھيكەتەكەى لەچيدايە ؟ يەكيان زۇربوونى ئافرەتە ، دووھميان ريئزادەنانە بۇ ئافرەت لە لايەن پياوھەوھ .. چونكە ژن بەشتيكي سووك و سانا سەير ئەكات ، (ليئرهدا كيشەكەى لە كۆلى دين كەردەوھە و دايەوھە بەسەرى پياوھە كە بەسووك لە ژن دەروانى .. ئەى كى وای لە پياو كەردوھە و بكا .. واپروانى ! پياو و ئاگادار بە .. نووسەر) . * زۇربوونى ژنيش بى ھۆكار نيبە .. بيگومان شتيكى كەى لە پشتەوھيە ؟

- پيغهمبەر (ص) ئەفەرمووی: دنیا بەرەو کۆتایی ئەپروا..
 ژن زۆر ئەبی و پیاو کەم ئەبی، بەهۆی شەرپ و کوشتارەوه لەناو
 ئەچیت، خەلکانیکیش بیزارن لە ژنەیان، بۆ نمونە ئەپروا بۆ
 هەندەران و بە خەیاڵیا نایەت.. هەیه هەر دائەنیشی و حەزی
 بەلای ژندا ناچیت، (لەخۆشیا حەزی بەلای ژندا ناچیت؟!)
 ئەگەر کیشەیهکی گەورە نەبیت.. نووسەر) لە فەرموودەیهکی
 دیکەدا ئەفەرمووی: پەنجا ژن پیاویکی دەست ئەکەوی،
 ئەمە تا چەند راستە و ریی تیدەچیت و تەنانەت پیشبینیش
 ناكریت.. نووسەر) ئیتر نازانم ئەو رۆژە کە دی ت!

* ئیمامەکان چۆن تەلّاق هەلدەسەنگینن و لیبی دەپوانن؟

- جیاوازی هەیه لە نیوانیاندا بۆ نمونە لە مەزەهەبی
 شافیعیا) کابرا ئەگەر وتی (علیة الطلاق و بالطلاق و
 یلزمونی سريح والا معتمد) واتە تەلّاقم کەوتبێ یان تەلّاق
 لەسەرم لازم بگەڕێ.. ئەو ئەکەوی، وە لە مەزەهەبی (حەنەفیا
) ئەفەرمووی (يجب الاضافة الطلاق الى المراتي) واتە دەبی
 بلی تەلّاقی فاتمە کە خیزانمە بکەوی.. نەک بلی تەلّاقم کەوتبێ
 .. بەمە ناکەوی!

* دینهکانی دیکە وەك زانیاریتان هەبی چۆن لەم دەستەواژەیه
 دەپوانن؟

- چۆن جیاوازی مەزەهەب هەیه لە نیوان (حەنەفی و
 مالیکی و شافیعیا) لە ناو دینهکانیشا جیاوازی هەیه لە
 نیوانیاندا (الاختلاف الاديان) هەیه، ئیمە شارەزای ئەوان
 نین و ئاگامان لیبیان نییه و هیچ تیکەلییهکمان نییه..

* ئەگەر تەلّاق نەبی چ بەدیلیکی دیکە جیگە دەگریتەوه؟
 - هیچ هیژیک نییه ژن و میرد لە یەك جیا بکاتەوه جگە

وشە تەلّاق نەبی، وەك چۆن هیچ وتەیهك و سیغەیهك نییه
 ئافرەت بۆ پیاو حەلّال کە جگە نیکاح و تەزوێج نەبی،
 بەلام شەرتی تریش هەیه بۆ نمونە (فەسخ) فەسخی
 نیکاح هەیه.. ئەگەر ئەو پیاو مەرەیی نەبوو.. نەفەقە
 نەکیشا.. ئەو ژنە بەبی تەلّاق ئەتوانی بچیتە لای قازی (فەسخی
 نیکاحی) خۆی بکا.. با پیاو کەش تەلّاقی نەدا..
 ژن ئەگەر خاوەنی خۆدی خۆی بی چ گەرەکییهتی پیاو
 مەرەیی یا نەفەقەیی بداتی یا نەداتی.. ئەو کاتە دەبیتە
 شتیکی بیبایەخ.. نووسەر).

* زۆرجار لیڤه و لەوی بیستومە فلانە پیاو نەپەشیرانە
 سیبەسی پیاداوا.. کەچی لە هەمان کاتدا دادوهر بۆی
 هەیه ئەم بپریاره بدات! بیئەوهی پیاو ئازاکەمان رەزامەند
 بیت؟

ناوازه دهكا، لييره وايه لهوانهيه زاواش نهنا سـراو بي،
هر چنده جيگهي دلخوشييه ئيسـتا گوشه نيكـاكان
گـوراون .. كـچ و كـور تا نهگـنه بـروا ئهـو بهـلـينه
نـاـدهن.

بووك و زاوا دوو كه سايه تي جياوازن خاوهن دوو
جيهانيني جيا، كاتي ئهـو برياره دهـدن دهـبي و
پيوسته له سهريان له زور شتي خويان ببورين له
پيناو هلكردنيان له گهل يهكدا .. ريزو خوشهويستي
و فيداكاري له گهل يهك دهبيتته مايهـي كامهـرائي
هه ميشهـيي بو هـهـردوولا ..

بووك به حوكمي ئهـوهـي زوربهـي كات لهـبهـر
باري ئابووري له گهل مالي خهسوو خهزوريدا دهـژي ..
زورجار رووبهـروو دهبيتتهـوه له گهل دش و خهسوويدا
.. ئهـم تازـه بووكـه به گـهـلي خـهـوني ئهـرخـهـوانـيـيهـوه ئهـم
كووخه جـووانهـي پـيـكهـوه ناوه .. بيگومان خوشي
به خاوهني دهزاني، لهـولاـوهـش خهـسوـوش كه لهـو
مالهـدا زورينهـي تهـمهـني بهـرـيـكـردـووـه خـوي بهـگـهـوره
و خاوهن مال دهزاني، لهـبهـر ئهـوه دلـفـراوان نهـبن
تووشي كيـشه و گـيرـوگـرفت دهـبـنـهـوه، ئهـوهـش

بووك ..

كاتي بووك به مالي نوئي ئاشنا دهـبي ..
بهـخـهـرمانهـيهـك خهـونهـوه پـيـشـوازي له كـۆـمهـلي كـهـسي

ئىمەي مرقۇ خاۋەن يەك ھەست و سۆزىن .. تەنھا
 بىر كىردنەۋە لە بوونەۋەرەكانى دىكە جوودامان
 دەكاتەۋە ، سەير لەۋەدايە ھىشتا پۇشاكى
 سەرەتاكىمان لە خۇمان دانەدەريوۋە و يەكدى
 قىبول ناكەين ! ھۆكارىش خۇمانىن كىشەكان
 دەچىنن .. ھەر خۇشمان دەبىنە نىچىرى
 ھەلەكانان ، ئەمەش ئەۋە دەسەلمىنىت كە تا
 چەند ئاشنەين بە دىئاي بىر كىردنەۋە و ئايدىيى
 پىشكەوتنخوۋازانەي سەردەمى ئەمپۇ ، لىرەۋە لەم
 چەمكە كۆمەلەيەتتە دەدوۋىم كە لىرەي رۇژمەلات
 زۇر بە زەقى دەبىنرى و رۇژانە نوۋ دەبىتەۋە ..
 ئەۋىش (باۋە ژن و باۋە پىارە) يە (باۋە ژن) بەۋ
 ژنە دەلەين كە دەبىتە ھاۋسەرى پىاۋىك مندالى ھەيە
 و ئەم دەبىتە باۋە ژنىان ، (باۋە پىارە) ش بەۋ پىاۋە
 دەلەين كە دەبىتە ھاۋسەرى ژنىك كە مندالى ھەيە و
 ئەم دەبىتە باۋە پىارەيان ، لە كاتىكدا ژن ئەم
 پىرۇسەي ھاۋسەركىرىيە پىكىدىنىت يا تەمەنى
 بەسەرچوۋە و دەيەۋىت رىزگارى بىت لە قسە و

پىيارە
 پىيارە
 پىيارە

پىيارە
 پىيارە
 پىيارە

باۋە ژن و باۋە پىارە

سيستېمى ئازادى پەيرەو بىكات .. كە ئەمەش ھاتە
گۆرۈ كەسەكان بەكارى خۇيانەو خەرىك دەبن و
ھىندە ماوھىيان نامىنىتەو شىوۋىن كىشەى
داكىيان يا .. باوكيان بىكەون ، گەر ئەمانەش
ھاتنە گۆرۈ ھەموو خىزانەكان دەگەنە مەبەست و
مالىكى ئاوەدان و روو بەخەندە و ئاسوودە
پىكەدەھىنن، گەشەتن بەو حەقىقەتەشە تام و
چىزى ژيانمان لا جواتر دەكات....

#####

نووسەرى وروژاندوو و گەلىك شاكارى ئەدەبى و
ھونەرى لىكەوتوتەو ، ئەم جوړە ھەلس و
كەوتانەش لە كاتىكا كە مندالەكان باوك يان دايكى
خۇيان نەماپىت روو دەدەن ، بەلام گەر ما بن ئەو
كىشەكە بەجوړىكى دىكە دەشكىتەو، مندالەكان دەبنە
ھاوپىشتى دايكىيان بە حوكمى ئەوھى زۆرىنەى كات
پىكەوھن .. لەگەل يەكدا بەھەموو شىوۋەيەك
دژايەتى ژنە تازەكە دەكەن .. ئەمەش تەنھا بۇ
مەبەستى ئەوھى سەرنجى باوكيان بۇ خۇيان
رابكىشەو و واز لەو ژنە بەھىنىت ! بۇ ئەم
مەبەستەش چەندىن پىلان دروست دەكەن و
چەكەرەى تاوان سەر دەردىنىت كە بۇ يەكدى دەئىنەو
، بەلام ئەگەر ژن و پىاو ھۇشيار بن دەزانن چۆن
مامەلە لەگەل مندالەكان دەكەن ، يەككە لەوانە
بەپەرۇش بوونە بۇ خەمەكانيان .. ئەمەش وايان
لىدەكات بەخۇياندا بچنەو و بگەنە ئەو پروايەى
كە ئەو كەسە بەو شىوۋەيە ناشرىن نىيە كە ئەوان
وايان بىنىوھ ، لەلايەكى دىكە ئەگەر كۆمەلگا
بگاتە ئەو ئاستەى ژىيانى تاك دابىن بىكات و

فره پياوى ..

له دوينيدا دين به كومهلئيك مهرج فره ژنى
دانپيادانا .. واتا به ياسايى بوونى نهو بى سهر و
بهرييهى كهله و سهردهمهدا پيادهدهكرا ههر له
ههلالبوونى كهنيزهك و نهو ديلانهى له جهنگهكاندا به
دهستيان دههينا .. لهسهر و نهوانهشهوه بيسنورى
چهندين ژن لهگهل پياويكدا ، نه نامرؤييه
چهندين كيشهى كومهلئيهتى و تاوان و تهنروسى
ليكهوتوتهوه ، له نيو نه پاشاگهردانپيهشدا منالان
بوونهته قوربانى سهرهكى ، بهياسايى بوونى نه
رهوشه لهو زور و بوړييهوه بو سنورداركردى
چارژن به پيى چهندهم رجيك كه پياو بووى بووه
تا چوارژن بخوازيټ ..

کينایان

پاشا خان

سى و خداسه جفان اوړگالى خورده

لەوانەيە بەشـيۆهـيەك لە شـيۆهـكان چارەسەر
 بووبـيـت بۆ ئەو زەمەنە .. بەلام ئەمـرۆ لەسەدەي
 تەكنەلوژيادا رێدەكەين ، مـرۆڤـهـكان هۆشيارن دەزانن
 سـنـوورـي دەسەلاتيان تا چ رادەيەكە ، هەموو
 كاردەكەن و دەتوانن بـرـيۆـي ژيانيان تا رادەيەك
 دابـيـن بـكـەن .. چاوهـرـوانـي قەدەر ناكەن تا لە
 دەستی پياوانەوه قۆرەي سـكـيان هـيـوركەنەوه ، كە
 تـوش بوويتە خاوەن بـرـيۆـي ژيان تـچـاوهـنـۆـرـي
 دەستی بەرانبەر نابيـت ، واتا پـشـتـت بە خۆت
 بەست و بوويتە خاوەن دەسەلات ، ئـيـدی چـيـدی
 پـيـت قـبـولـناـكـرـيـت تۆ و چەندین مـيـنـهـي وەكو تۆ
 ببـنـه كـۆـيـلـلـهـي تەنها پياويك ! راستە ژيان وادەكات
 هەموو مـرۆڤـيـك بە دواي تاكەكەي خۆيدا بگەرێت ..
 ئەمە پـيـوـيـسـتـيـهـكە و گەرەكە تـيـر بـكـرـيـت .. كە لـيـيـهـوه
 دونيايەكـي جـوان و بـيـگـهـرد و تۆكـمـه و هـيـوادار
 سەرھەلـدەـدات ، ئەمەش نابيـت بـكـرـيـتە ئەوـهـي مـن تۆ
 داگـيـر بـكـم يان بە پـيـچـهـوانەوه ! چـونـكـه ئەمە لە
 چـوار چـيۆهـي تـونـد و تـيـژـيـدا خۆي دەبينيتەوه ، كە
 مـن دەسەلاتداربم ئـيـدی دەبـيـت هەموو شـتـيـك بۆمـن

ئەمە پـيـوـيـسـتـيـهـكە و گەرەكە تـيـر بـكـرـيـت .. كە لـيـيـهـوه

بـيـت ، باشە پياوان پـيـيان قـبـولـه فرەژني هەبـيـت لەبەر
 ئەوـهـي دەسەلاتدارن .. ئەي ئەگەر ئەم دەسەلاتە
 گواسترايەوه بۆ رەگەزي بەرانبەريان .. پـيـيان قـبـولـه
 فرەپياوي سەرھەلـبـدات و لەبەر دـيـدەـي ئەواندا
 ژنەكانيان ئاويـزـاني پياوانـي دـيـكە بـيـن ؟! بـيـگـومان بە
 سوکايەتي و کۆمەلـيـك تەنگرەي کۆمەلـيـهـتي لە
 پـيـنـووسـي دەدەن ، ئەم کردەيە بەهەردوو شـيۆـز لە
 نـيـو نازەلاندا پـيـادە دەکـرـي لەبەر ئەوـهـي هۆش ونە
 پەيوەست نـيـن يا لـيـكـدانەوهيان نـيـه بۆ هـيـچ سانسۆرـيـك
 تەنها بوونی هـيـز نەبـيـت !! هەر هەمان هـيـزە لە
 نـيـو مـرۆڤـدا پياوان بە كاري دەهـيـنـن بۆ لە خـشـتە
 بردني كەسي بـيـدەسەلات .. زەمەني كۆيـلـايەتـيـش وەك
 نمونەيەكـي بەرچاو ، واتە ئـيـمە هـيـشتا ئەم بەرگەمان
 لە خۆمان دانەمالـيـوه بۆيە سـوورين لەسەر
 مانەوهـي و پـيـوـيـسـتە ئەوـشـمان پـي قـبـول بـيـت كە
 فرە پياوي بـيـتە ئاراوه چونكە ئەمـيـستا ژنانـيـش وەك
 پياوان دەسەلاتدارن و خاوەن هـيـزن و سەرمايەيەكـي
 زۆريان لەبەر دەستدایە !؟

ئەمە پـيـوـيـسـتـيـهـكە و گەرەكە تـيـر بـكـرـيـت .. كە لـيـيـهـوه

سەر بە شەۋى ..

خەمەكانى ژن زۆرن ھەرچەند لىيى بدويين لى
كەمبون نايەن ، باوك سالارى بوووتە بنەچە بو
دەرد و مەينەتییەكان ، ژن وایلیتھاتووہ نیچىرىكى
بەتام و چىژىن بو پىاو و چەندییان لى بخون
تیرنەبن ..

بەلام بە پىچەوانەى ئەمەۋە قەدەغەيە لىيى
بدويىن ! يەكسەر رووبوۋى گەرەتەرىن چەمكمان
دەكەنەۋە كە (شەرەفە) كە خۇيان دروستكەر و
بنياتنەرىن ! بەلام ئەمە بىشەرەفى نىيە كە خۇيان
چەند ئنيان بوۋىت ئاساييە و ھەلەلە ! جگە
لەۋە چەندىن ھاۋپىچى دۇستىش ھەبىت
دىسانەۋە ھەر ئاساييە ، بەلام ئن تەنھا يەك
پەردەى ھەيە و دەبىت ھەر يەك پىاۋ خاۋەنى
بىت !! جگە لەۋە تاۋانى زىنايە و لە ئاسمانەۋە
فەرمانى لەسەر دراۋە ..

يەككە لەۋ دەستەۋاژانەى كە دەمەۋى لىيى
بدويىم چەمكى (سەر بە ھەۋى) يە واتە ئنيك
ئەگەر ئنيكى تىرى بەسەردا بىت دەبنە ھەۋى يەك
! مەرۋە خاۋەنى يەك كەسايەتى و ھىز و بىر و
بۇچۈۋە .. بەلام لەم جۈرە كۆمەلگايانەدا يەك بە
دوۋە و يەك بە سىيە و يەك بە چوار و زىاترىشە !
كاتى ھەست بەم جىاۋازىيانە دەكەيت قىزلە بوۋنى
خۇشت دەكەيتەۋە .. لىرە واتە لە رۇژھەلات شتىكى
ئاساييە و رۇژانە نوۋى دەبىتەۋە ، يا دەچن دەيان

ئى و خىداستە جىفك اۋرۇمى خىداد

گۆپن ! ھەر بىزار بوۋ لەمىان ۋازى لى دىنى و دەچىت
يەككى لىك دەھىنىت ، لىرەدا پرسىيارىك سەر
دەردىنىت : بۇ شوۋى پىدەكەن كە سوۋر دەزانن
ئنى دىكەى ھەيە يا ۋازى لى ھىناۋە !؟ بىگومان
ئەم جۈرە پىاۋانە خالى لاۋازى ئەۋ خىزانەى
خویندۆتەۋە كە پىۋىستىيان بە چىيە .. ئەم بەۋ
چەمكە دەچىتە پىشەۋە ، لە روۋىكى دىكەشەۋە
لەۋانەيە ئافرەتەكە بە مەبەستەۋە ئەۋ داۋايە
جىبەجى بىكات و خۇى بىكاتە نىچىر لە پىناۋ
بەدەستەينانى خەۋنەكانىدا كە لەۋە پىش بە
خەۋنىش پىيان نەگەشىتوۋە ..

ئەۋ كىشە دەروونىانەى روۋبەروۋى ئەۋ ھەۋىيانە
دەبىتەۋە لەۋانەيە تۆتەنھا ئەۋ كاتانە گوۋىت
لىيان بىت كە تىتكى يەكتىرى دەگىرن و قىزە
قىز و زىكەى مندال بەرز دەبىتەۋە .. با تاۋىك بە
كامپىرايەك بچىنە نىۋانىان و بزانن چ باسە ؟
كاتىك ئنە تەنھايە لەۋانەيە شتىكى ۋەھانەبىت
پىاۋە بىكاتە كىشە .. چونكە مەرۋە دەتۋانىت بە
زەردەخەنە ھەموو بۇشاييەكانى ئىيانى پىر بىكاتەۋە

ئى و خىداستە جىفك اۋرۇمى خىداد

، كاتيك كه باسى ژنهينان دهكات به هه موو شيووازيك هه ولدهدات ئەم پرۆسهيه به ئەنجام نهگات .. رۆژانه بهرگى نووى و خوڤازاندنه وه و خواردنى به چيژ و قسهى خووش بهكار دىنييت بو بهرنگار بوونه وه ، بهلام كه هه سووور دهبييت له سهرى ئينجا كي شه دروست دهبييت .. به بۆله بۆل و مال جي هيشتن و له مندالدان و شت شكاندن و تا دووايى ، كه ژنه نووييه كه ديتته سه سمال ئەم دوش داده مينييت و دهست دىنييت به سهرى منداله كانيدا و دهيانلاوينييه وه و فرميسكيش دهريژييت ، ئەم ئاهوو سكالايانه كو دهبه وه لاي ژنى يه كه م و دهته قنه وه به روو ژنى دووه مدا .. چونكه زورى كرد به پياوه كه و نهگه شته ئامانج ناچار دهردى دللى خووى هه موو به ژنه دهرده برييت به تايبه تى ئەو كاتانهى كه پياوه نايهت به لاي ئەمدا و له منداله كانى ناپرسنيته وه .. هه ميشه له لاي ئەوه و به بهژن و بالاي ئەودا هه لدهدات ، ژنى دووه هه ميش بيئيه وهى بيير له وه بكاته وه كه ئەويش ژنه و هاوپه گه زيه تى .. دهچييت هيندهى ديكه نازى

ئەم پرۆسهيه به ئەنجام نهگات .. رۆژانه بهرگى نووى و خوڤازاندنه وه و خواردنى به چيژ و قسهى خووش بهكار دىنييت بو بهرنگار بوونه وه ، بهلام كه هه سووور دهبييت له سهرى ئينجا كي شه دروست دهبييت .. به بۆله بۆل و مال جي هيشتن و له مندالدان و شت شكاندن و تا دووايى ، كه ژنه نووييه كه ديتته سه سمال ئەم دوش داده مينييت و دهست دىنييت به سهرى منداله كانيدا و دهيانلاوينييه وه و فرميسكيش دهريژييت ، ئەم ئاهوو سكالايانه كو دهبه وه لاي ژنى يه كه م و دهته قنه وه به روو ژنى دووه مدا .. چونكه زورى كرد به پياوه كه و نهگه شته ئامانج ناچار دهردى دللى خووى هه موو به ژنه دهرده برييت به تايبه تى ئەو كاتانهى كه پياوه نايهت به لاي ئەمدا و له منداله كانى ناپرسنيته وه .. هه ميشه له لاي ئەوه و به بهژن و بالاي ئەودا هه لدهدات ، ژنى دووه هه ميش بيئيه وهى بيير له وه بكاته وه كه ئەويش ژنه و هاوپه گه زيه تى .. دهچييت هيندهى ديكه نازى

ميرده كهى دهكي شيت دژى ژنى يه كه م و هانى دهدات كه موڤه ي ليدهكات و ناهي لييت به نازادى هه لسوو كهوت بكات و منداله كانى بي زارى دهكات و ناهي لىن به ويته وه ، به مهش ئاگرى شه پر سهر دهردى نيى و رۆژ له دوواى رۆژ به گژ داچوونه وه كان روو له زياد بوون دهكهن .. واي ليديت ئەم كراسي ك دهكات ئەويش دهيكات ، ئەم مندالى دهبييت .. دهبييت ئەويش بيبييت ، ئەم دهچييت بو مالى باوكى .. دهبييت ئەميش بچييت و تا دووايى ئەمانه و زور شتى ديكه ، باشه ئەگه ر ئيمه بزانيين به ئەنجامدانى ئەم پرۆسهيه كي شه مان بو دروست دهبييت با به شيوه يه كى ديكه چاره سه ر بو كي شه كانمان بدو زينه وه .. له گه ل ئەو ئافه رته ناگونج ييت يا له گه ل ئەو پياوه ناگه نه ئەنجام با ئاسايى بيت جييا بوونه وه !! وهك چون دهتوانيت ژن بهينيته وه .. بو ئەويش ره وايييت شوو بكاته وه و به ناوو ناتوره و قسه و قسه لوك ژيياننيان لى تال نهكهن و چه مكى شه رف نهكهنه چه كووش بو سهركووت كردنى يان كووشتنى خه ونه كانيان ، با هه موو پي كه وه له سه ر نازاد ييه كانى

ئەم پرۆسهيه به ئەنجام نهگات .. رۆژانه بهرگى نووى و خوڤازاندنه وه و خواردنى به چيژ و قسهى خووش بهكار دىنييت بو بهرنگار بوونه وه ، بهلام كه هه سووور دهبييت له سهرى ئينجا كي شه دروست دهبييت .. به بۆله بۆل و مال جي هيشتن و له مندالدان و شت شكاندن و تا دووايى ، كه ژنه نووييه كه ديتته سه سمال ئەم دوش داده مينييت و دهست دىنييت به سهرى منداله كانيدا و دهيانلاوينييه وه و فرميسكيش دهريژييت ، ئەم ئاهوو سكالايانه كو دهبه وه لاي ژنى يه كه م و دهته قنه وه به روو ژنى دووه مدا .. چونكه زورى كرد به پياوه كه و نهگه شته ئامانج ناچار دهردى دللى خووى هه موو به ژنه دهرده برييت به تايبه تى ئەو كاتانهى كه پياوه نايهت به لاي ئەمدا و له منداله كانى ناپرسنيته وه .. هه ميشه له لاي ئەوه و به بهژن و بالاي ئەودا هه لدهدات ، ژنى دووه هه ميش بيئيه وهى بيير له وه بكاته وه كه ئەويش ژنه و هاوپه گه زيه تى .. دهچييت هيندهى ديكه نازى

يەكدى پىكىبىين و چىژو خۇشى ژييان بۆھەموو
لايەك دەستەبەر بکەين .. بەمەش دەتوانين بنەماي
ژينىكى كامەران بە دەست بەينين ..

#####

كىتاپخانە

بۇسنا خەلىپە

مى و خىداستە خەلىپە خەلىپە خەلىپە

سۆزى ..
بۆرۆزى پەرى

دېكە كە خزمەت بە رەوتى خۇيان و گەشەسەندىك بېەخشەنە
كۆمەنگە ..

ژانانىش يەككىن لەو مرۇفە ھەست ناسكانەى دنيا .. كە
ستەمى رۇژگار و نەھامەتییەكانى مېژوو چەواشەى كردوون و
بەرەو ناھاوسەنگى بەرپىيى كردوون ، ھەمیشەش لەو كاتەوہى بە
خۇدا ھاتوونەتەوہ و دەیانەوئیت بە ھەول و كۆشش و
قوربانیدان داکۆكى لە خۇيان بکەن و ھەولى سەرەكیشیان
ئەوہیە وەك چىنەكەى بەرامبەریان خۇيان ھاوسەنگ بکەنەوہ و
ھەمان مافى ياسايان پېئىدريئەوہ ..

ھەشتى ئازار ئەو رۇژەيە كە ژنان ديارىيان كردوہ بۇ
خۇيان كە تيايدا ستەمكارى كراوہ بەرامبەر ژنانى زەحمەتكىش
لە پىناو سووربوون لەسەر بەرجەستەكردنى مافەكانيان .. بۇ
رېزلىئان لەو كەسانە و بەلئىن بەيەكدانەوہ و پەيمان
تازەكردنەوہ .. ئەم رۇژەيان كرده وئىستگەيەگ بۇ خۇيان و
تيايدا كۆمەلئىك چالاكى دئىننە ئارا و پېرۇزبايى لە يەكدى دەكەن
واتە جەژنىكە بۇ ژن ..

ژن ھەر دەمامكىك نىيە .. ھەر خوانىكى رازاوہ نىيە ! بەلكو
بونەوہرئىكە لە ھەست و نەست پىكھاتووہ و تەنگزەكانى ژيان
كارى تئىدەكات ، پىياو لەوانەيە لەگەل بادا شەرپكات ، بەلام ژن

بەيانىت باش

ئەمە تيشك بوو لە شوشەى پەنجەرەوہ

خۆى كرد بە ھەستما و ..

سىماى جووانى ژىنى لا نوئ كردمەوہ ؟

نا ماچى تۆ بوو ..

لەگەل سىروہى بەياندا وەخەبەرى ھىتام

بە ھەشتى لە جەز و ..

دونىايە لە بىگەردى ..

بەخشىيە سىئەيەكى روون

بە مالى ئال و جەستەيەكى بىمار ..

مانكى ئازار ژانى لە داىك بوونە بۇ چاۋھەلھىنانى كۆمەلئىك
چەپكە گوول ، كە ھەر يەكەى رۇژە پىيەك بۇنى ھەمە چەشنەى
وئەنەوشەكانى رىبوارى تامەزرو .. سەرسام دەكات ، كە
ھەريەكەيان شوناسىكى تايبەتمەند بە خۆى ھەيە لە كۆمەلئىك
دەستەواژەى گىرنگ دەدوئىت و يادەوہرئىيەكى گلكو بە
سەرەتاكانى ئەو چىن و توئزە لە خۆى دەگرئىت و ھەموو سالىك
لەو رۇژەدا بە پىشىنەى خۇياندا دەچنەوہ و ھەولەدەن گووران
لە خۇياندا بەئىننە ئارا و خۇيان ئامادە بکەن بە كار و چالاكى

وہک چرۇ ناسكە گەر ھاوکاریان نہیبن و ریگہیان بۇ خوش
نہکەین لەوانہیہ ہەستیان بریندار ببیت ، لە ھەمان کاتدا
گەرەكە دان بەو راستییەدا بنیین كە ئاوان بۇ دەروونی
حەسرەتە تاساوەکانی ژییان بی ئەوان مەحالە ، ھەموو ئاوازیك
.. سیمايەك .. رەنگیك .. سروشتیك .. بیدەنگی ئەو كرچ و كال
.. بی ھەناسەى ئەو بیتامە شەكری خەيال .. بی وزەى ئەو
کاریكى تا بلەى قوورس و گرانه ، منى پیاو بوونی خۆم لە
چیدا ببینمەوہ كە ژنیك نہبیت حەسرەتەكانم بۇ دامركیئیتەوہ ،
وہمنى ژنیش زەردەى رووخسار و ئارایشتی سیما و تیشكى
نیگام ھیچ گۆشەيەك ناپیكیت تا پیاویك ھەستم پینەكا و بۆم
نەخنیئەوہ .. ئیدی لی خوشیدا بست بست بالآ دەكەم یا لەنیو
مەرگەساتی ژیاندا رۆبچینە نیوچ كەندەلانیكەوہ ئارامی تیدا
بیت ئامیزی یەكدی و ئاویزانی یەكجارەكى نہبیت كە بە دوو
جەستە كۆتایی دیت ، سینەى تووكاوى بە دەست و پەنجەى
نەرم و نیان دەبیتە لۆكە .. بی زەردە و ناز لە دړكى بیابان
دەچیت .. تامەزرۆیى لیوہكان بە ماچیكى یەكدی ئارام دەگریت
.. فرمیسكى دیدەكانیش بە زەردەى بەرامبەر تەرە دەبیت و
ئاسوودەیی نیشتەجی دەبیت ، ئەمانە و زۆر شتی دیکە ئەوہ
دەسەلمیئن كە نیرو می بی یەكدی ھەلناكەن و بی ئەوانیش

بى زى دىستە جىفەلەپ ئاوانى خىرد

میژوو ئیستا و ئایندە ھیچ بنەمایەكى نابیت و نہبووہ ، واتە
ئەم دوو رەگەزە پیکەوہ دەتوانن ژیان جواتر بکەن و پیکەوہ
ئایندە دیارى بکەن، با پی لەو راستییەش نہنیین كە ئەوانەى
ئەم خەونەیان لا بەرجەستە بووہ كۆمەلیك گولی ھەمەچەشنەن و
بەس.. ئەوانى دیکە ئەلیی نہبايان دیوہ و نہبۆران و باکیان
نییە چى روودەدات .. ناخۆشیەكەشى لەوہدایە گەمە بە
خەونەکانی ئەمانیشەوہ دەكەن ، بە ھەر حال ئەم دوو رەگەزە
پیکەوہ دەتوانن ھەموو شتیك بکەن و بگۆرن دەبا ھەموو لەم
رۆژەدا ساتیک بە چۆكدا بیین بۇ زەردە و نیگا و ھەستى
بیگەردییان ، بە دیھاتنى ئەم خەونانەيە وامان لیدەكات سبەى
كە وەخەبەر ھاتین بە ماچی ھەردوولا ھیژ و بازوو و ھۆشمان
یەك بخەین و رووبەرووی رۆژیكى نووی ببینەوہ ..

بى زى دىستە جىفەلەپ ئاوانى خىرد

#####

بەختيار عەلىي

• بلاؤكراوه كانى نوسەر

1995	شيعر	ئەسرىنى زام
1996	سیناریۆ	چاوى چەپى ئىمپراتۆر
1997	وەرگىپران	پەيغى رەنگالەيى نزار قەبانى
1998	شيعر	دەمەھوى لە داىك بىم
2000	شيعر	كەرت بوونى رۆج
2009	وتار	مى و خواستە خەفەكراوه كانى خودد

• ئامادەكراوه كانى نوسەر

پەخشان	تەنۇكى لە خەونى كەرت
رۇژنامە نووسى	لە ئىستادا ئاورپىك بۇ رابردوو
شيعرى منالان	پەپوولەيىن
چىرۆك	زىيانى سامناك
لىرك	گەيى
نەتەوھىي	فيوداليزم لە نيو گەمەي نەتەوايە تىدا
شيعر	سیناریۆيى نمايشىكى خەوالوو
دەروونى	فەرامۇشبوونى بوون

تايان

مـرۇظ

بتوانىت بەستەر

ھەستى

ويلى و ونبووندا

سەركەتوئيت ..

كە رىپاكان نەما

وا ھەست نەكات

ضيدى ض رىپايتەكى دى

نيية ! باوهر بةوة بهينيت

ھەر كاتىك ونبوو

دەتوانىت لىرەوۋە

لە ھەمان نەو جىپايتەوۋە

كە تىيادا وەستاوۋە

دەست ئىيكاتەوۋە

*Woman ..
And self suppressed desires*

ناو نيشانى نهله كتر ونه

Yousif_kazh@yahoo.com
Rasan_rojnama@yahoo.com

کتابخانه

پوسه خلیل

پوسه خلیل

رانان

له بار بردنی خهفه کردن

- ئیزانینم بو :
- ضنار مته محمود ، ضالاک له بواره کانی زنان ، که کار
 - ناسانی بو کردم بو له ضائدانی نهم کتیبه ..
 - که مال کاکسی ، که ههستابه و قرطیرانی ستر دیری
 - تهر تو که بو ستر زمانی نینطیزی ..
- یوسف خلیل

Yousif khalil